

Magnetická rezonance (5)

Lékařské aplikace a speciální techniky

J. Kybic, J. Hornak¹, M. Bock, J. Hozman

May 3, 2006

---

¹<http://www.cis.rit.edu/htbooks/mri/>

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

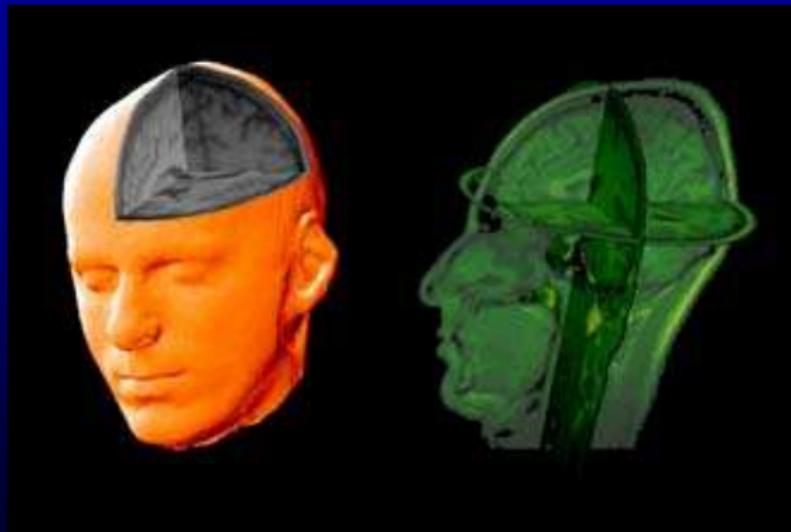
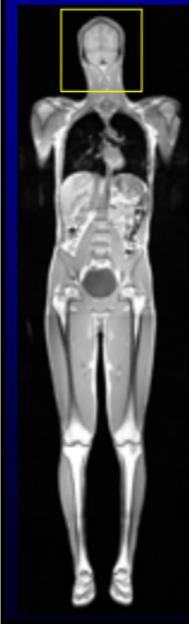
Tagged MRI

Difusní MRI

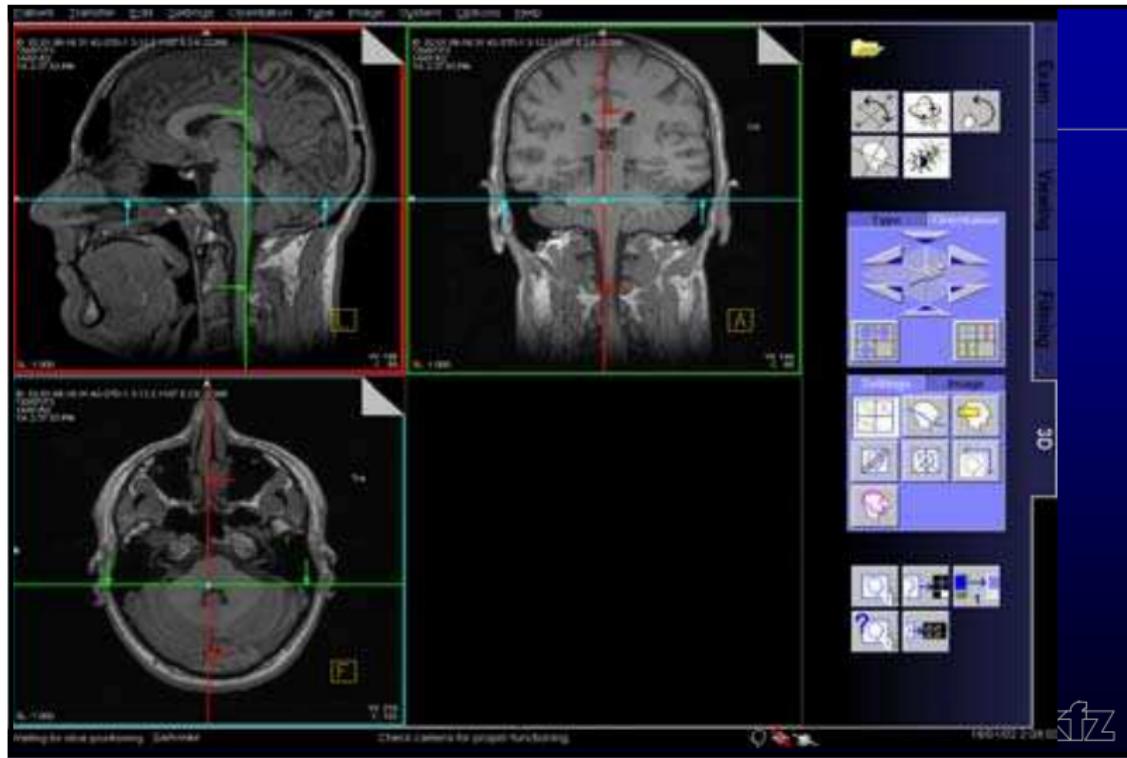
In-vivo spektroskopie

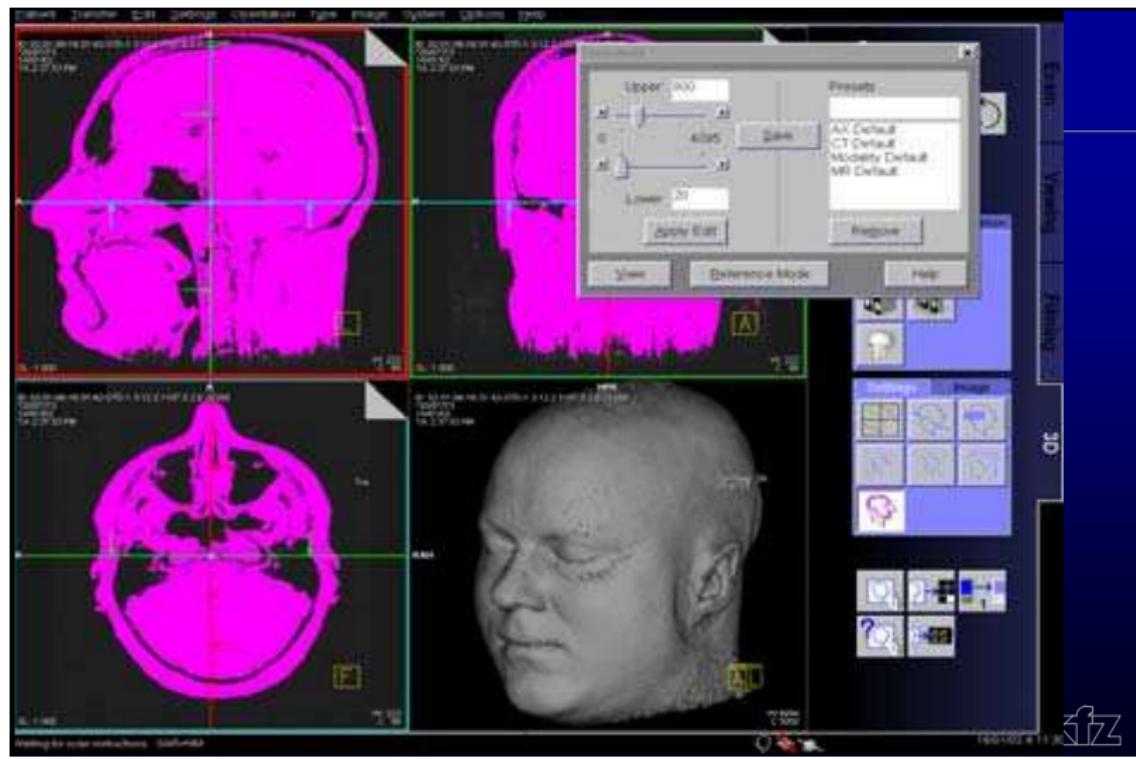
Jiné

Applications: Brain Imaging

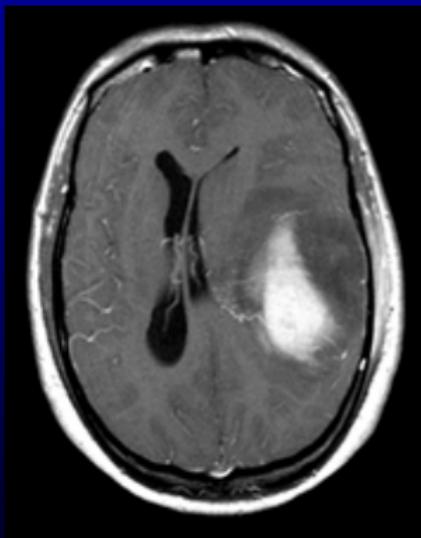
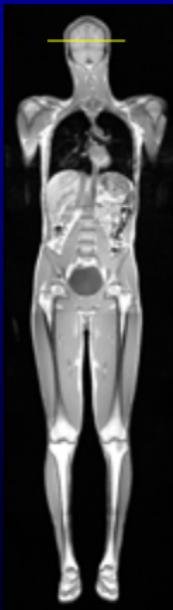

dkfz

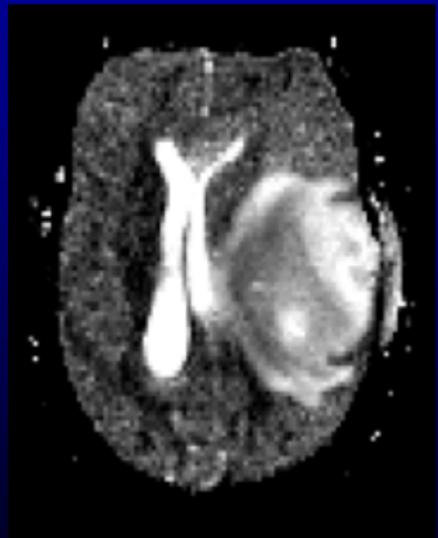

Application: Tumor Diagnostics

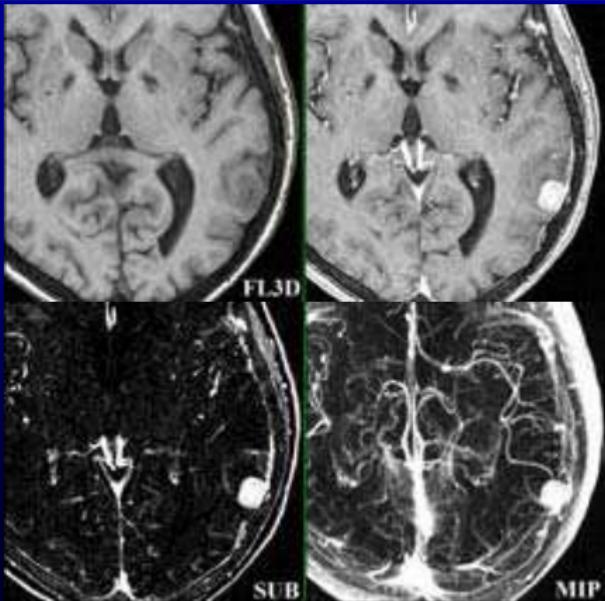
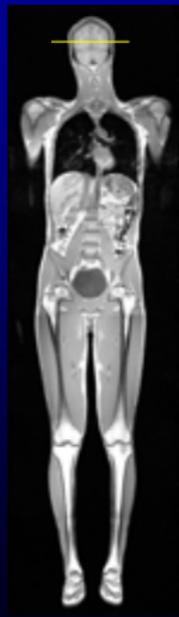
SE T1, post CA

Diffusion Map

dkfz

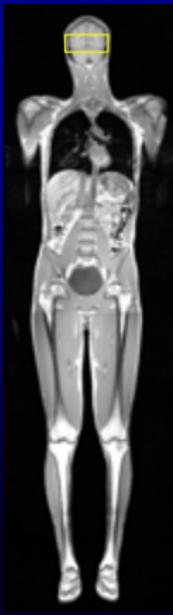
Application: Brain Metastasis

Schad L et al., DKFZ

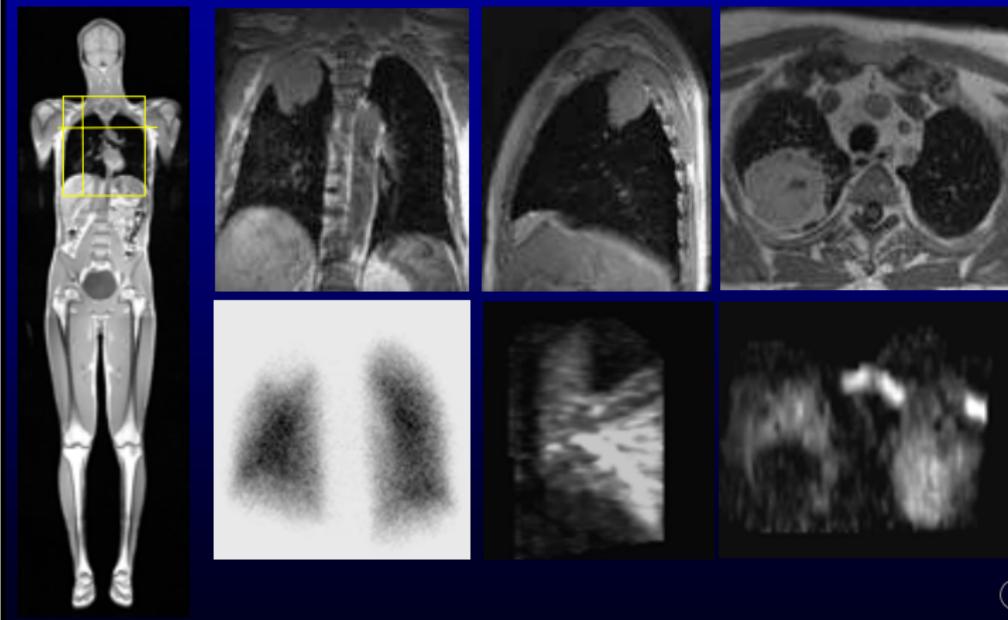
dkfz

Application: Arterio-Venous Malformation

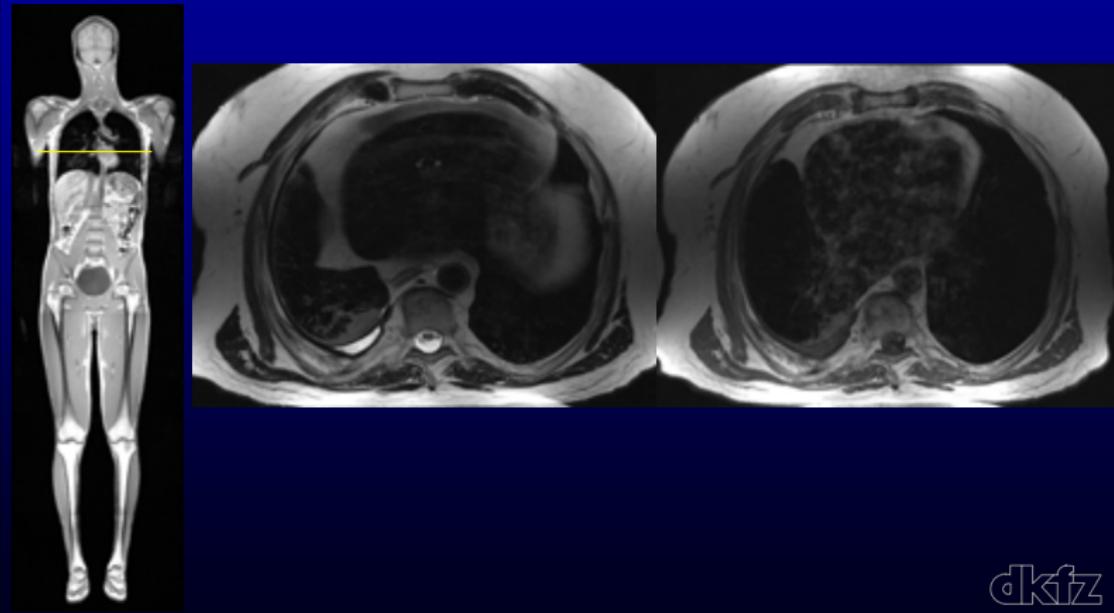
dkfz

Application: Lung Cancer Diagnostics

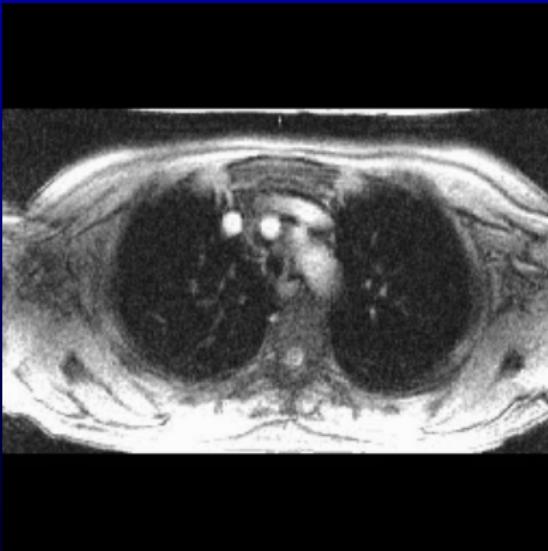
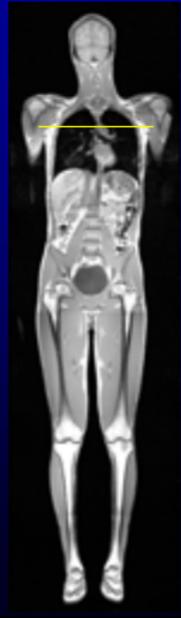
dkfz

Application: Asbestosis

dkfz

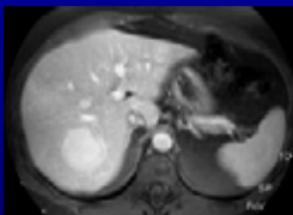
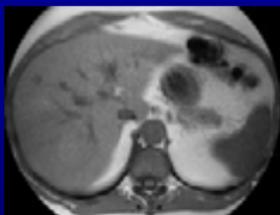
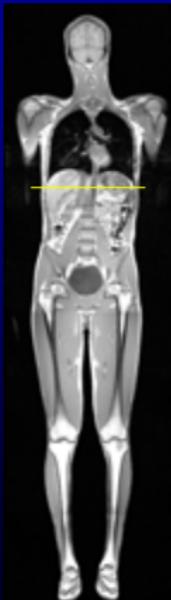
Application: Relapsing Perichondritis

Sequence

- 2D FLASH
- TR = 4.4 ms
- RecFOV = 6/8
- Matrix = 128x256
- TA/Image = 550 ms

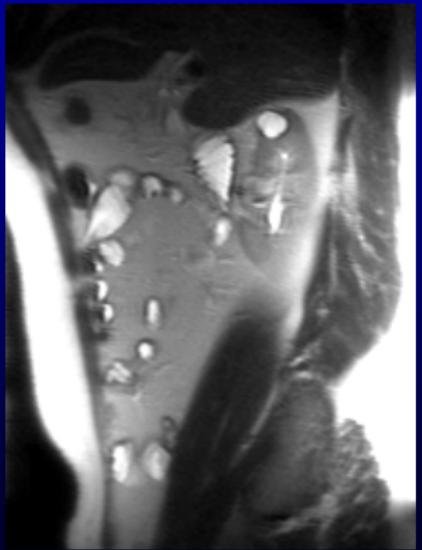
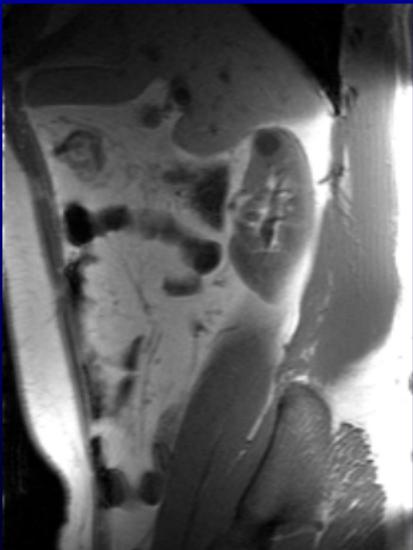
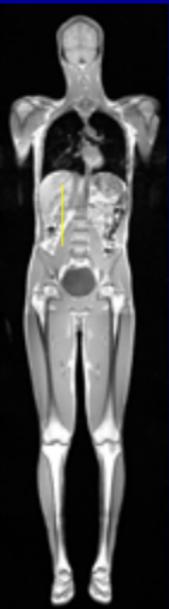
Application: Liver Tumor Diagnostics

Multiple Hepatocellular Adenomas

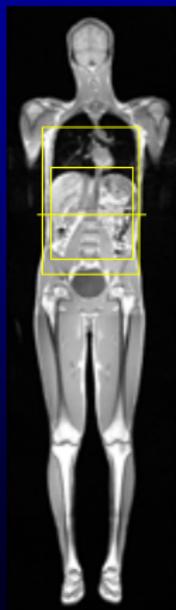
Courtesy: Op de Beeck, Antwerp

Application: Renal Cyst

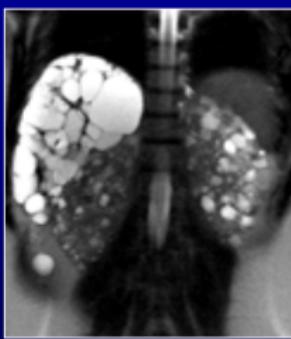

dkfz

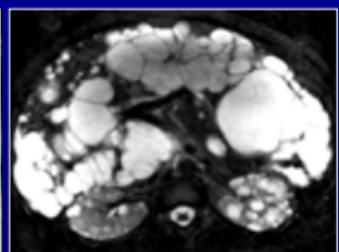
Application: Polycystic Kidneys

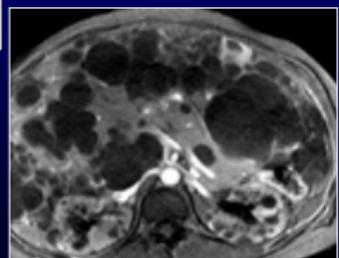
3D Gd MRA

Coronal T2

Axial T2

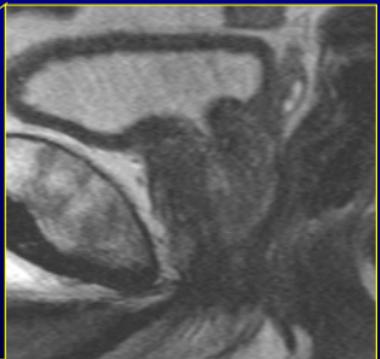
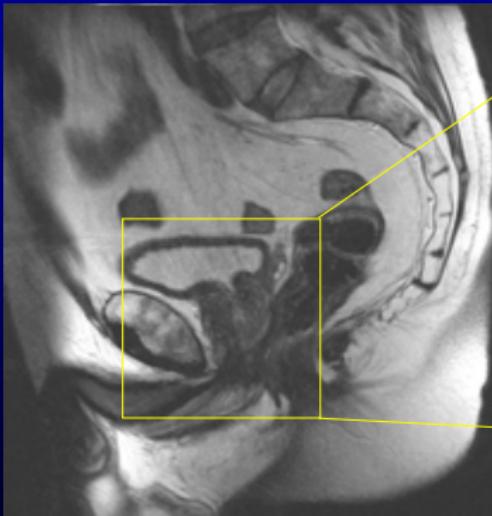
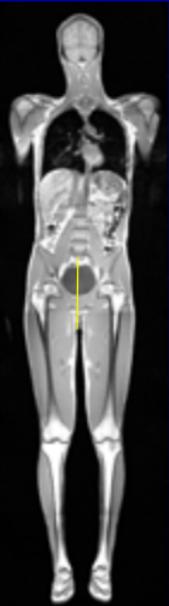

Post Gadolinium

Courtesy: M. Prince, Ann Arbor

dkfz

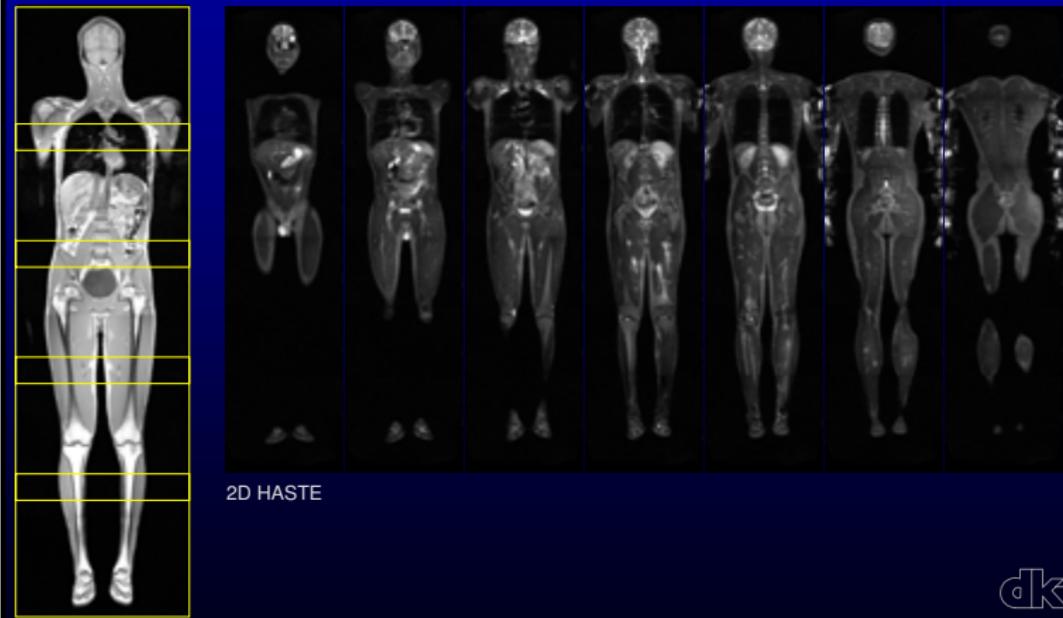
Application: Prostate MRI

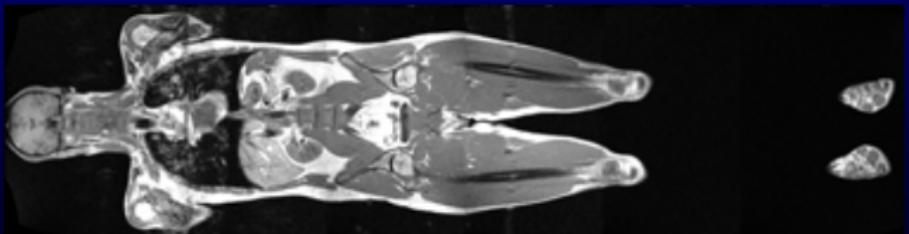
T2w SE

dkfz

Application: Whole Body MRI

Application: Whole Body MRI

dkfz

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

Tagged MRI

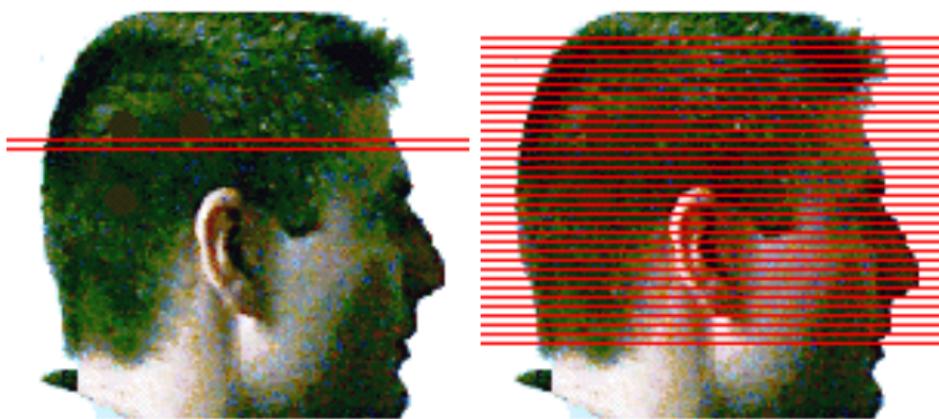
Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

Jiné

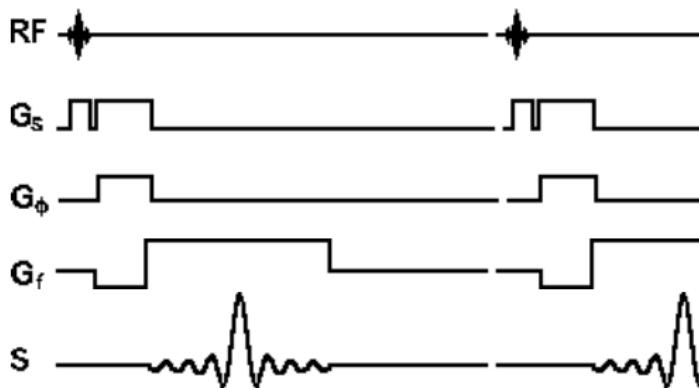
3D zobrazování (3D/Volume Imaging)

- Snímáme objem (mnoho řezů) místo jednoho řezu

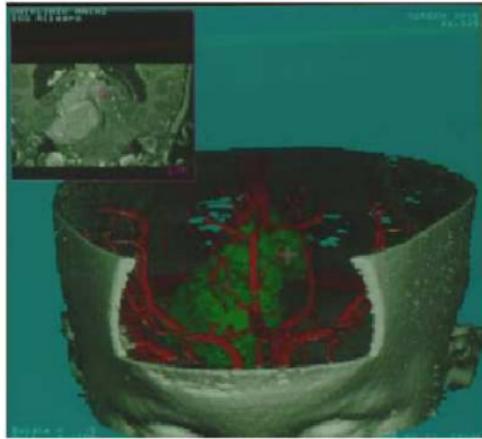
3D zobrazování (3D/Volume Imaging)

- Snímáme objem (mnoho řezů) místo jednoho řezu
- Časový diagram
  - Všechny řezy excitovány (~ 10 cm)
  - Dva fázové gradienty, všechny možné kombinace
  - Čas snímání = $T_R N_{\phi_1} N_{\phi_2}$

3D zobrazování

- Vynecháme úvodní gradient během excitace - excitujeme celý objekt.
- přidá se druhý fázově kódovací gradient G_z , je třeba proměřit celý rozsah jeho hodnot pro každý G_y .

- Výhody:
- lepší poměr signál/šum
- možnost zobrazení jakéhokoliv řezu objektem
- Nevýhody:
- doba měření
- velikost dat
- jediný typ kontrastu

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

Tagged MRI

Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

Jiné

Why Should We Go Faster ?

Patient acceptance

- claustrophobia
- pain

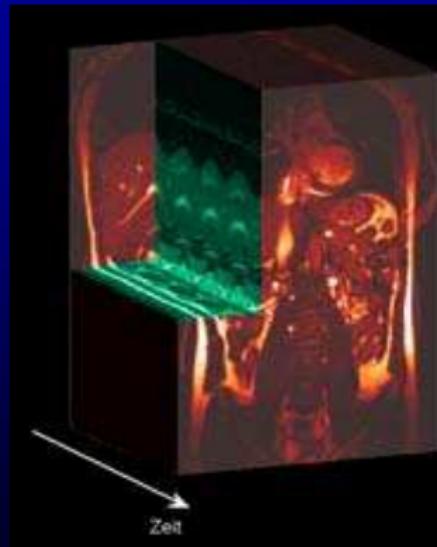
Patient Throughput

Reduction of Artefacts

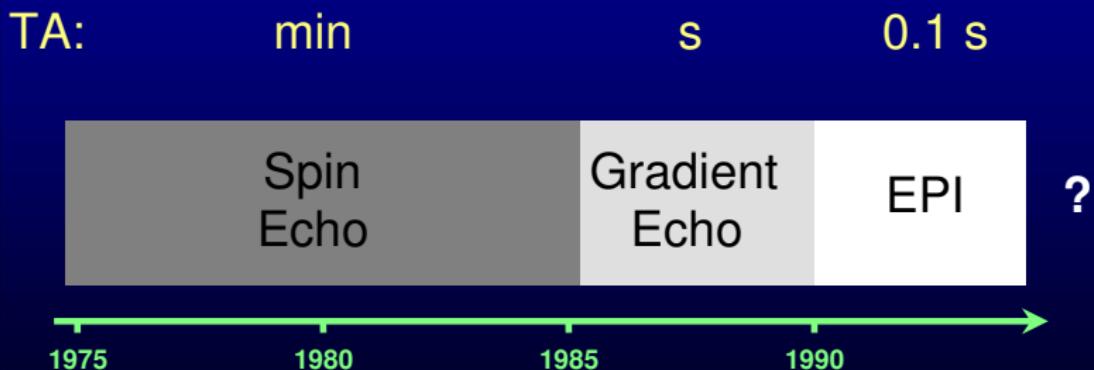
- breathing
- beating heart
- patient movements

Dynamic Studies

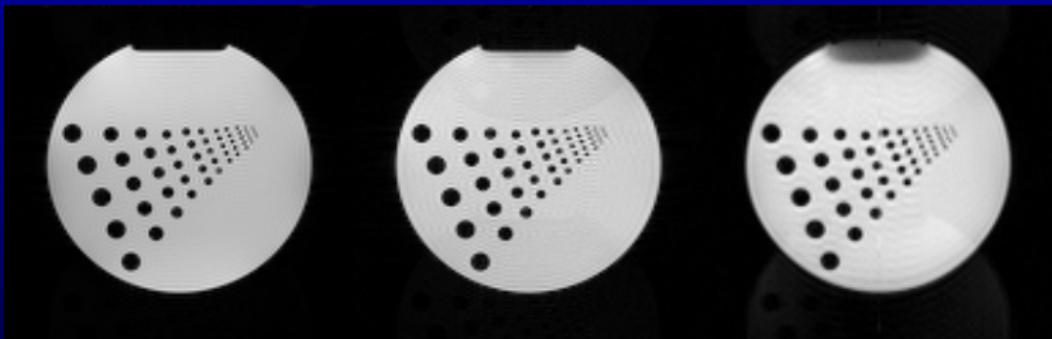
- swallowing and speaking
- contrast agent dynamics
- movement of joints
- tracking of biopsy needles or catheters

MR History

MR Acquisition Times

	Spin Echo
TE	15 ms
TR	600 ms
TA	1 min 17 s

	FLASH
TE	5 ms
TR	15 ms
TA	1.9 s

	EPI
TE	29 ms
TR	0.8 ms
TA	70 ms

Fractional N_{ex} Imaging

(Částečné snímání k -prostoru)

- Obraz v k -prostoru je FT objektu
- Objekt je reálný → symetrie $F^*(\mathbf{k}) = F(-\mathbf{k})$
- Stačí snímat polovinu k -prostoru
- V praxi $N_{\text{ex}}N$ kroků z N , $0.5 < N_{\text{ex}} \leq 1$
- **Příklad:** místo $-128 \dots 128$ snímáme $-8 \dots 128$.
- Oblast okolo počátku (nízké frekvence) důležitá pro globální tvar
- Nevýhoda → menší SNR

Fractional Echo Imaging

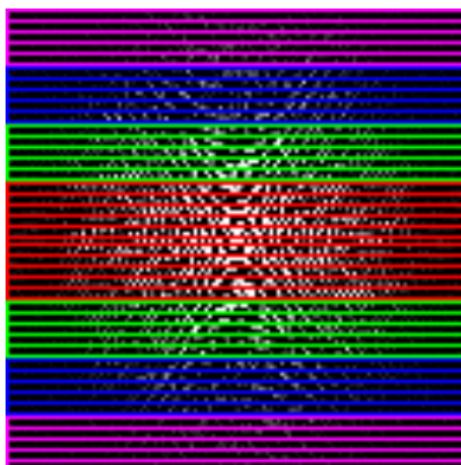
(Částečné snímání echa)

- Reálný obraz → echo signál je symetrický (v čase)
- → stačí snímat jen polovinu
- → kratší T_E , silnější signál, kratší čas snímání

Fast Spin-Echo

(Rychlé/několikanásobné echo)

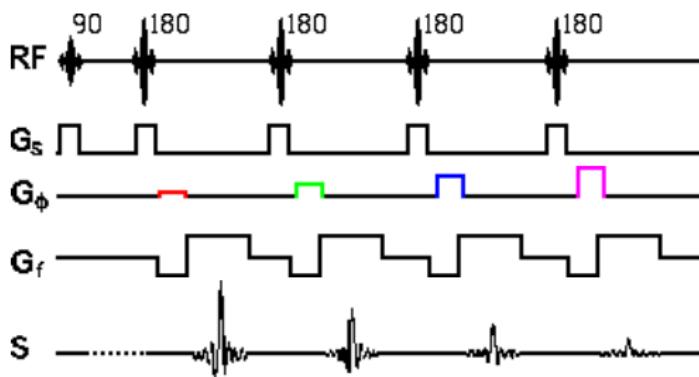
- Rozdělíme k -prostor
- Jedna 90° excitace, několik refokusačních 180° pulsů

Fast Spin-Echo

(Rychlé/několikanásobné echo)

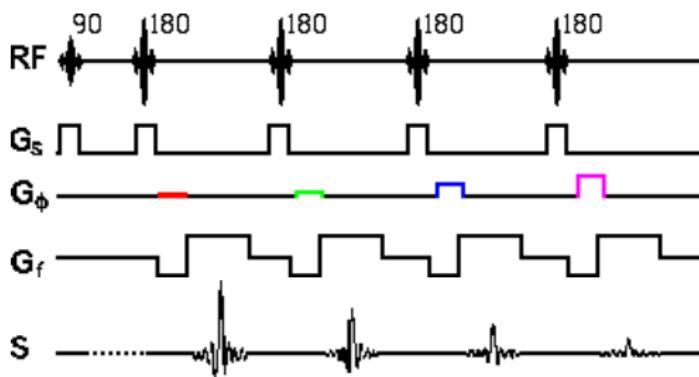
- Rozdělíme k -prostor
- Jedna 90° excitace, několik refokusačních 180° pulsů

Fast Spin-Echo

(Rychlé/několikanásobné echo)

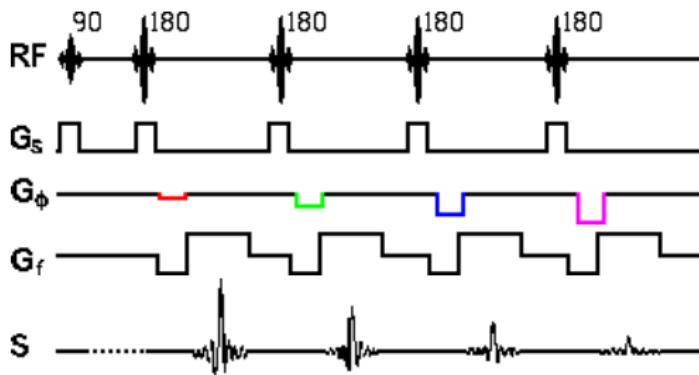
- Rozdělíme k -prostor
- Jedna 90° excitace, několik refokusačních 180° pulsů

Fast Spin-Echo

(Rychlé/několikanásobné echo)

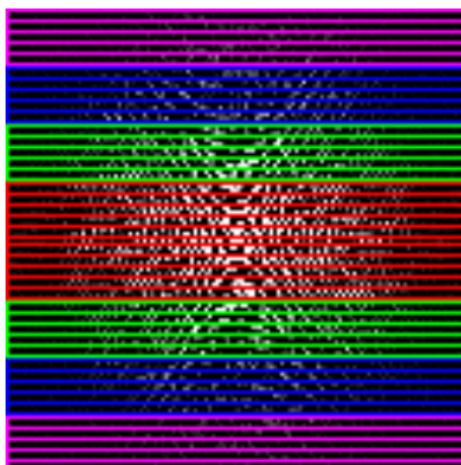
- Rozdělíme k -prostor
- Jedna 90° excitace, několik refokusačních 180° pulsů
- Několikanásobné zrychlení snímání
- Signál pozdějších ech (okraje k -prostoru) je slabší

Fast Spin-Echo

(Rychlé/několikanásobné echo)

- Rozdělíme k -prostor
- Jedna 90° excitace, několik refokusačních 180° pulsů
- Několikanásobné zrychlení snímání
- Signál pozdějších ech (okraje k -prostoru) je slabší

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

Tagged MRI

Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

Jiné

Echo planar imaging (EPI) (echoplanární zobrazování)

- Velmi rychlá metoda ($20 \sim 100$ ms/řez)
- Celý k -prostor při jedné excitaci
- Nejčastější použití pro *fMRI* (funkcionální MRI)

k -prostor (připomenutí)

Demodulovaný signál

$$s(t) \propto e^{-2\pi j \gamma (G_\phi \tau_\phi y + G_f t x)}$$

Substituce

$$k_x = \gamma G_f t \quad k_y = \gamma G_\phi \tau_\phi$$

$$s(t) \propto e^{-2\pi j (k_x x + k_y y)}$$

k -prostor, signál z řezu

Demodulovaný signál z jednoho bodu:

$$s(k_x, k_y) \propto e^{-2\pi j(k_x x + k_y y)}$$

Signál z celého řezu:

$$s(k_x, k_y) \propto \int_{(x,y) \in \text{řez}} \rho(x, y) e^{-2\pi j(k_x x + k_y y)} dx dy$$

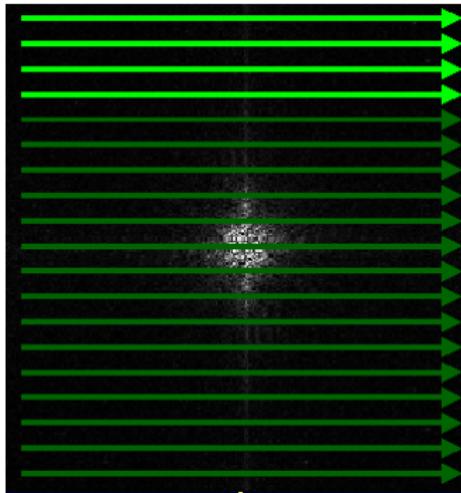
kde $\rho(x, y)$ je hustota spinů.

→ Přijímaný signál je 2D Fourierovou transformací ρ

Snímání k -prostoru

Snímání k -prostoru po řádcích.

Každý řádek jedna excitace

Trajektorie je určená časovým průběhem gradientů.

k -prostor (zevšeobecnění)

Demodulovaný signál

$$s(t) \propto e^{-2\pi j \gamma \int G_y(t)y + G_x(t)x \, dt}$$

Substituce

$$k_x(t) = \gamma \int G_x(t) \, dt \quad k_y(t) = \gamma \int G_y(t) \, dt$$

$$s(t) \propto e^{-2\pi j (k_x(t)x + k_y(t)y)}$$

k -prostor, signál z řezu (z evšeobecnění)

Demodulovaný signál z jednoho bodu:

$$s(t) \propto e^{-2\pi j(k_x(t)x + k_y(t)y)}$$

Signál z celého řezu:

$$s(k_x(t), k_y(t)) \propto \int_{(x,y) \in \text{řez}} \rho(x, y) e^{-2\pi j(k_x x + k_y y)} dx dy$$

kde $\rho(x, y)$ je hustota spinů.

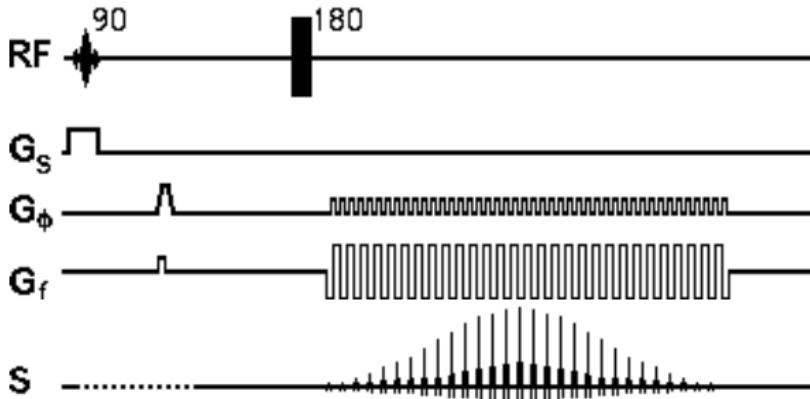

Vzorkujeme $\mathcal{F}\{\rho\}$ po dráze $(k_x(t), k_y(t))$

Echo Planar Imaging

sekvence

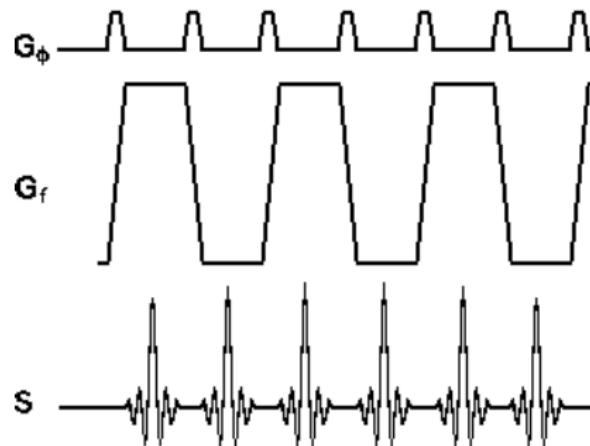
- Počáteční G_f , G_ϕ → počátek k -prostoru
- Další G_f , G_ϕ → procházení k -prostoru

Echo Planar Imaging

sekvence

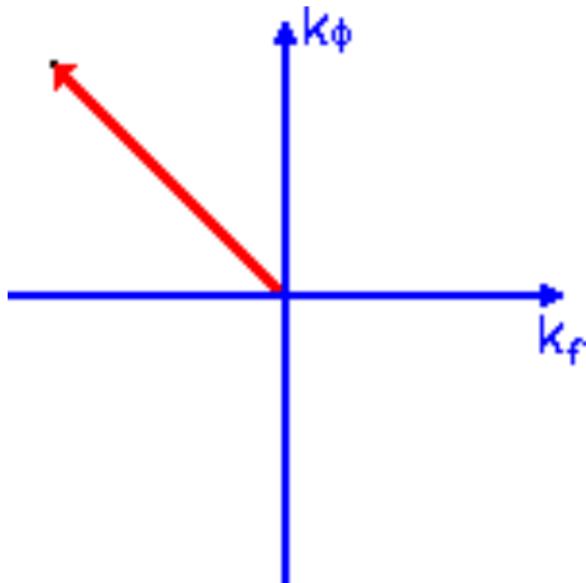
- Počáteční G_f , G_ϕ → počátek k -prostoru
- Další G_f , G_ϕ → procházení k -prostoru

Detail časového diagramu

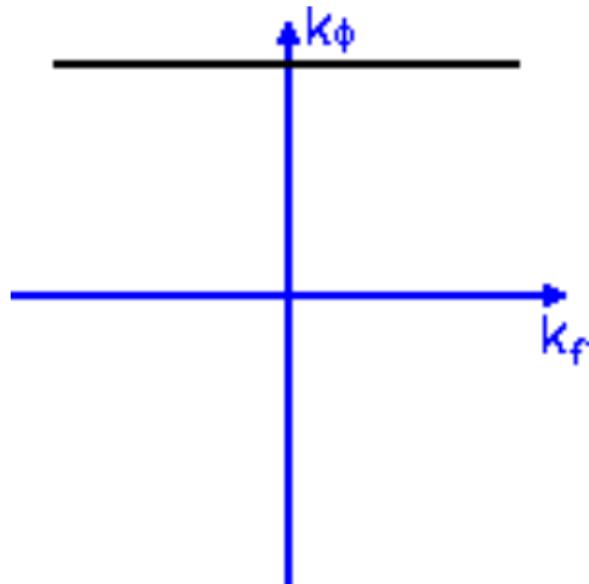
Echo Planar Imaging

Trajektorie v k -prostoru

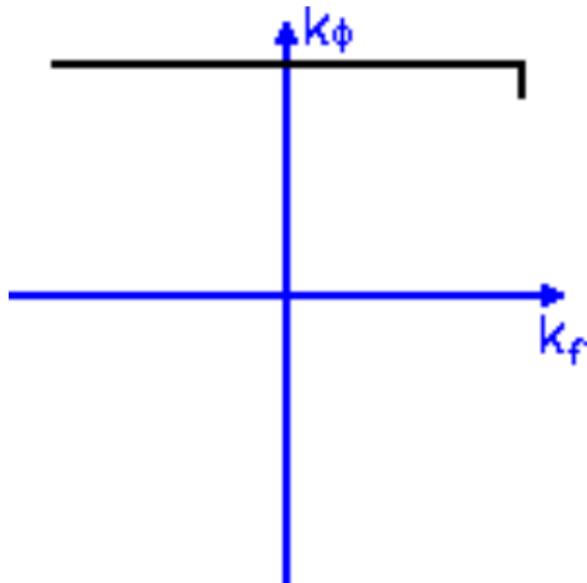
Echo Planar Imaging

Trajektorie v k -prostoru

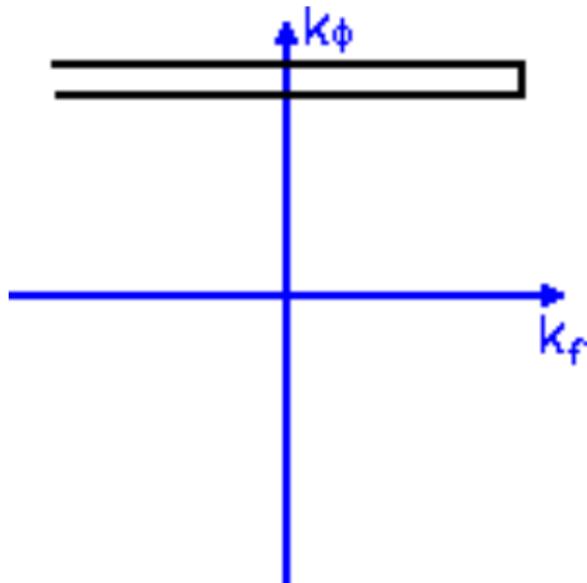
Echo Planar Imaging

Trajektorie v k -prostoru

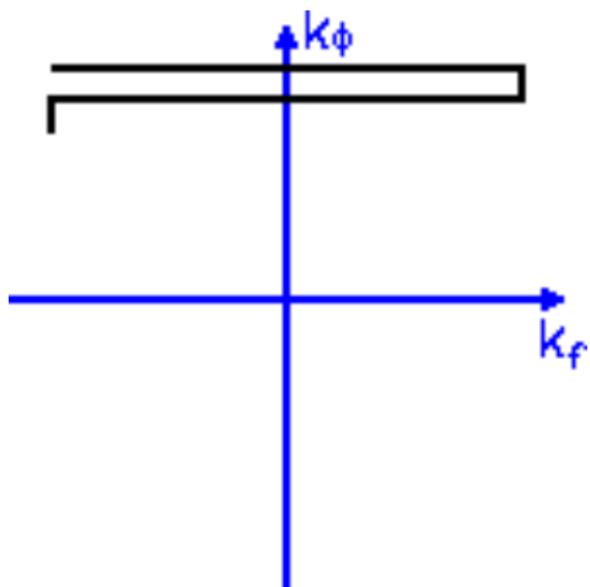
Echo Planar Imaging

Trajektorie v k -prostoru

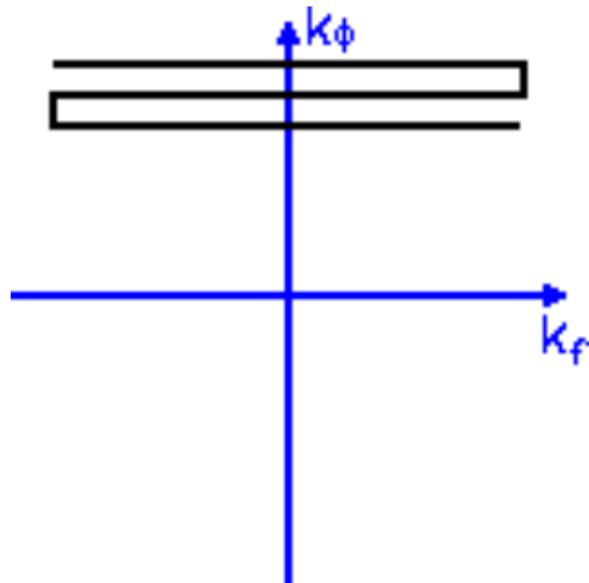
Echo Planar Imaging

Trajektorie v k -prostoru

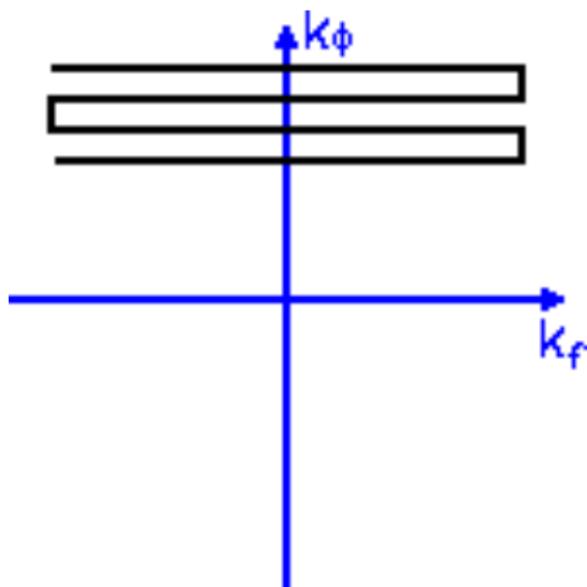
Echo Planar Imaging

Trajektorie v k -prostoru

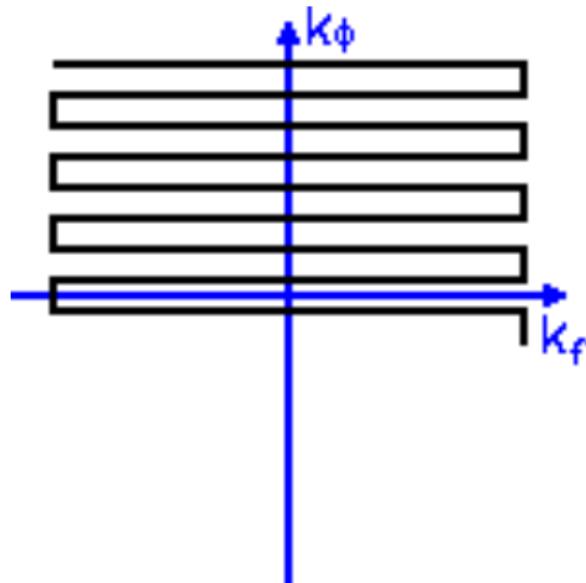
Echo Planar Imaging

Trajektorie v k -prostoru

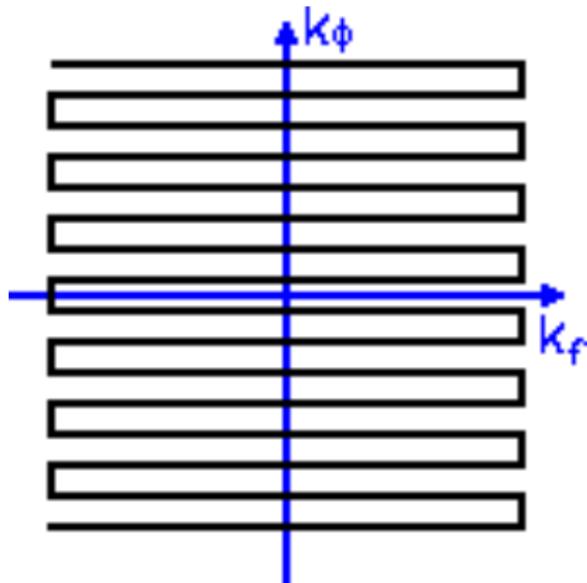
Echo Planar Imaging

Trajektorie v k -prostoru

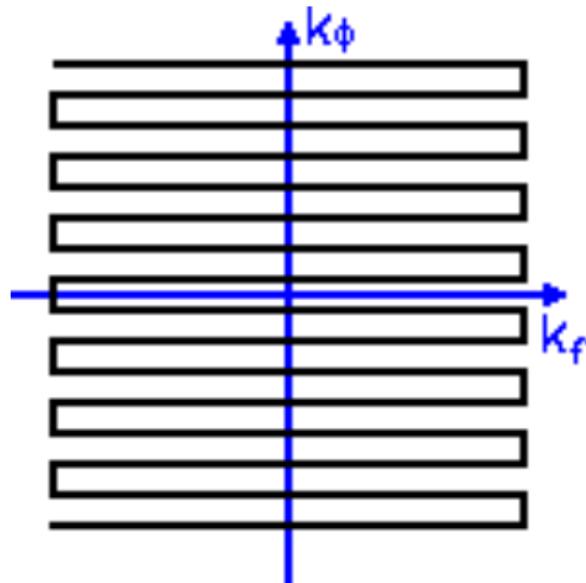
Echo Planar Imaging

Trajektorie v k -prostoru

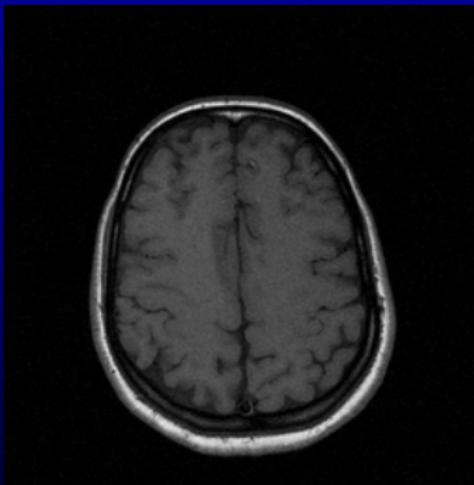
Echo Planar Imaging

Trajektorie v k -prostoru

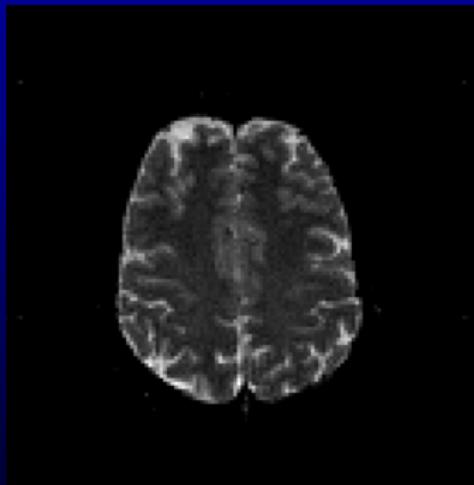

Jiné trajektorie jsou možné (spirální)

Comparison: Spin Echo vs. EPI

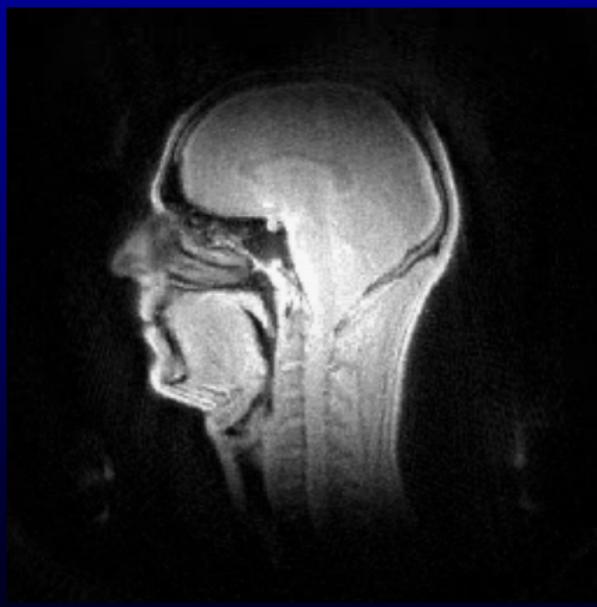
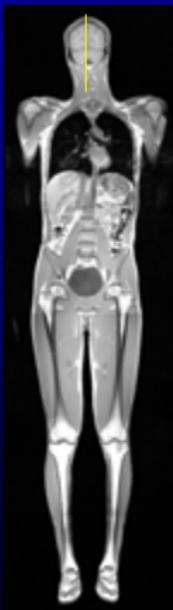
2D SE
TR / TE = 600 / 15 ms
TA = 1 min 55 s

2D EPI
TR / TE = - / 66 ms
TA = 220 ms

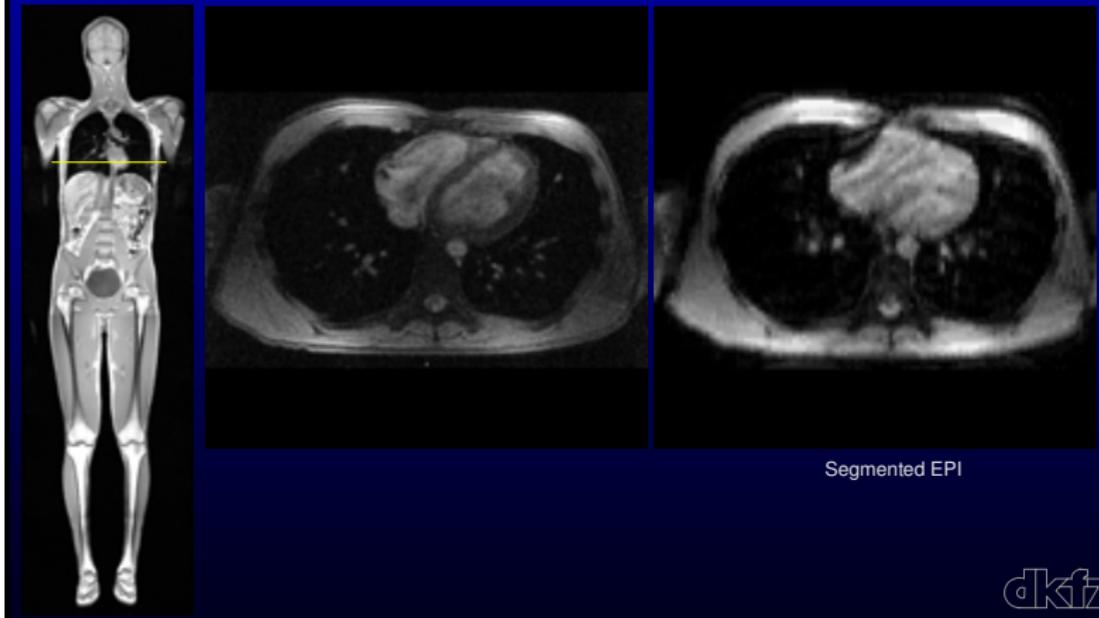
dkfz

Application: Swallowing and Snoring

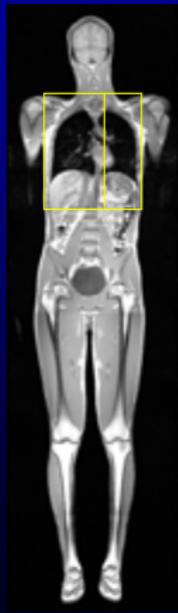
dkfz

Application: Real-Time MRI of the Heart

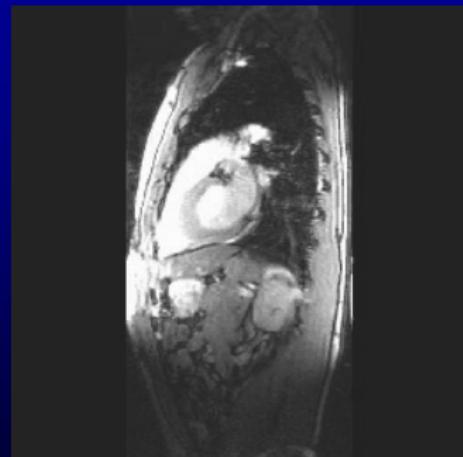

dkfz

Application: Real-Time MRI of the Heart

TrueFISP 2D

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

Tagged MRI

Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

Jiné

Parallel MRI Reconstruction using B-spline Approximation

Jan Petr¹, Jan Kybic¹, Sven Müller², Michael Bock², Václav Hlaváč¹

¹Center for Machine Perception

Department of Cybernetics,

Faculty Electrical Engineering

Czech Technical University, Prague

<http://cmp.felk.cvut.cz/~petrj5>

²Interventional Methods

Division of Medical Physics in Radiology

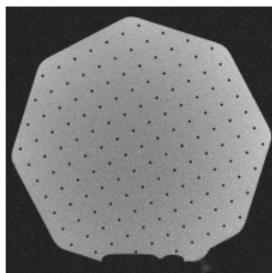
German Cancer Research Center, Heidelberg

Parallel Imaging - Aliasing

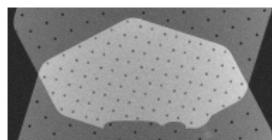
m p

- ◆ Goal of the parallel MRI - increase the speed of the acquisition.
- ◆ Fraction $\frac{1}{M}$ lines in k-space is acquired with preserved resolution:
  - the acquisition is M times faster,
  - it causes an aliasing in y coordinate only.

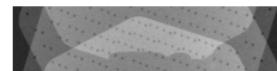
Full resolution

$$S(x,y) \quad x,y=1\dots N_x, N_y$$

Reduction 2

$$S_l^A = \sum_{m=0}^{M-1} S(x,y+m\Delta) \quad y=1\dots \Delta, \quad \Delta=\frac{N_y}{M}$$

Reduction 4

1 2

3 4

5 6

7 8

9 10

11 12

13 14

15 16

17 18

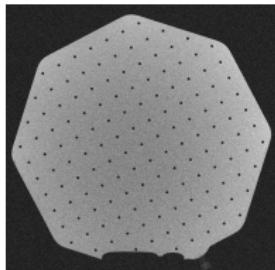
19 20

21 22

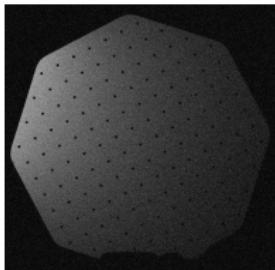
23 24

Parallel Imaging - Multiple coils

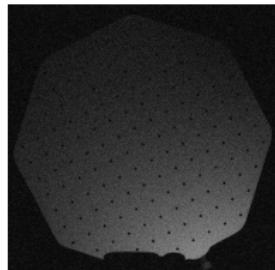
- ◆ Standard MRI - a large receiver coil with homogeneous sensitivity.
- ◆ Parallel MRI
  - L smaller coils with spatial sensitivity $C_l(x,y)$,
  - receive signal in parallel,
  - varying spatial sensitivity,
  - $L = 1 \dots L \quad S_l(x,y) = S(x,y)C_l(x,y) \quad x,y=1 \dots N_x, N_y$

Large coil

Small coil 1

Small coil 2

	m	p
1	2	
3	4	
5	6	
7	8	
9	10	
11	12	
13	14	
15	16	
17	18	
19	20	
21	22	
23	24	

SENSE reconstruction

m p

- ◆ Find a linear operator $\mathbf{R}$

- $\hat{\mathbf{S}} = \mathbf{R}[\mathbf{S}]$

- Direct solution = large matrix inversion.

- ◆ SENSE – estimating operator $\mathbf{R}$ pixelwise $\mathbf{R}_{(x,y)} = \mathbf{C}^{-1}_{(x,y)}$.

- ◆ Estimate the sensitivity coefficients from images without aliasing:

- $C_l(x,y) = S_{(x,y)}/S_l(x,y)$,

- filtering.

- ◆ Transformation from original image to the aliased image in the small coil:

- $$\begin{bmatrix} S_1^A(x,y) \\ \vdots \\ S_L^A(x,y) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} C_1(x,y) & \dots & C_1(x,y+(M-1)\Delta) \\ \vdots & \dots & \vdots \\ C_L(x,y) & \dots & C_L(x,y+(M-1)\Delta) \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} \hat{S}(x,y) \\ \vdots \\ \hat{S}(x,y+(M-1)\Delta) \end{bmatrix},$$

- it is solved for each point independently using a pseudo-inversion.

1 2

3 4

5 6

7 8

9 10

11 12

13 14

15 16

17 18

19 20

21 22

23 24

Parallel MRI reconstruction using B-splines

m p

◆ Disadvantages of SENSE:

- smoothing and extrapolating of sensitivity maps, ad-hoc thresholds,
- in each point independently,
- large number of unknowns.

1 2

3 4

5 6

7 8

9 10

11 12

13 14

15 16

17 18

19 20

21 22

23 24

◆ Proposed method (PBS):

- sensitivity and aliasing are linear transformations $\Leftrightarrow$ reconstruction transformation is chosen to be linear,
- sensitivity is smooth and changing slowly $\Leftrightarrow$ the same should be valid for reconstruction operator.
- Direct estimation of the reconstruction coefficients $\mathbf{R}$ approximated by B-splines. Minimize the reconstruction error $e = \|S - \mathbf{R}[S_l]\|^2$.

PBS - Reconstruction

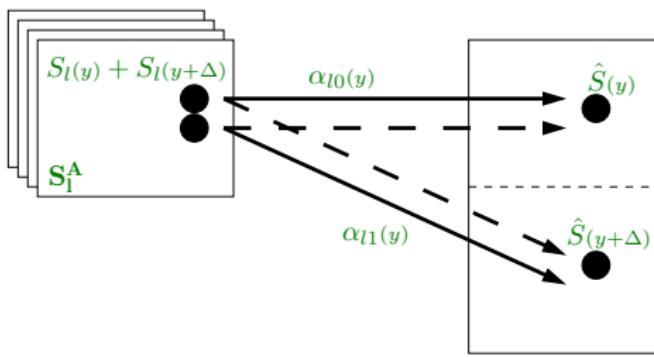

m p

- ◆ Reconstruction is a pixel-wise linear combination.
- ◆ The reconstruction is computed for every aliased part independently.

$$\hat{S}(x, y + m\Delta) = \sum_{l=1}^L \alpha_{lm}(x, y) S_l^A(x, y) \quad y = 1 \dots \Delta$$

$$= \sum_{l=1}^L \alpha_{lm}(x, y) \sum_{m'=0}^{M-1} S_l(x, y + m'\Delta)$$

1 2

3 4

5 6

7 8

9 10

11 12

13 14

15 16

17 18

19 20

21 22

23 24

PBS - Estimation

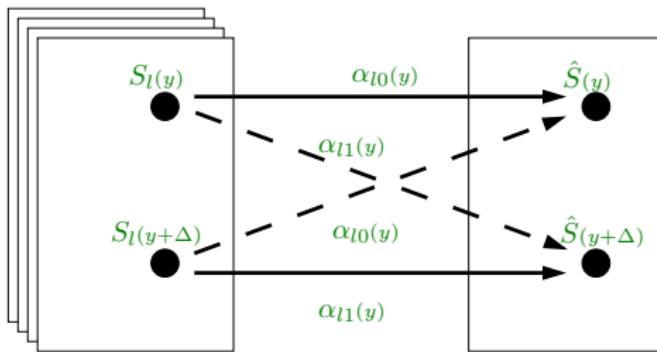

m p

- ◆ $\hat{S}_{(x,y)}$ should depend only on values $S_{l(x,y)}$ and not on values $S_{l(x,y+m\Delta)}$ for $m \neq 0$
 - the orthogonality condition is set for the reconstruction coefficients

$$\sum_{l=1}^L \alpha_{lm}(x,y) S_{l(x,y+m'\Delta)} = \begin{cases} S_{(x,y+m\Delta)} & \text{for } m=m' \\ 0 & \text{for } m \neq m' \end{cases}$$

- ◆ Without these condition, the estimated parameters does not reflect the coil configuration.

1 2

3 4

5 6

7 8

9 10

11 12

13 14

15 16

17 18

19 20

21 22

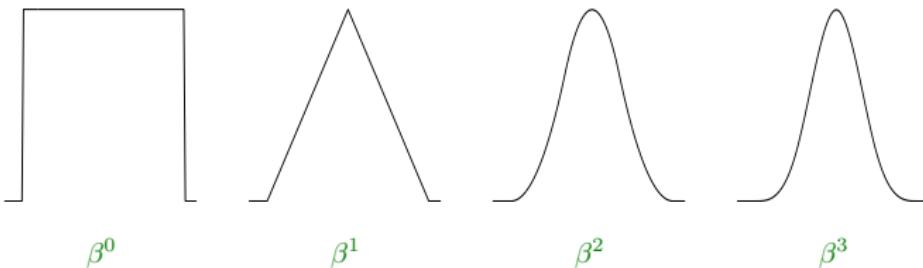
23 24

B-spline approximation

m p

- ◆ The smoothness of the reconstruction coefficients is expected $\Rightarrow$ approximation by B-splines.
- ◆ B-spline β^p is a p -fold convolution of a box function.
- ◆ B-splines - good approximation capabilities and compact support.
- ◆
$$\alpha_{lm}(x,y) = \sum_{i=1}^{N_x} \sum_{j=1}^{N_y} g_{mijl} \beta^p(\frac{y}{h_y} - i) \beta^p(\frac{y}{h_x} - j)$$
- ◆ Notation - $\beta_{\mathbf{I}}(\mathbf{x}) = \beta^p(\frac{y}{h_y} - i) \beta^p(\frac{y}{h_x} - j)$ $\mathbf{x} = (x,y), \quad \mathbf{I} = (i,j)$
- ◆ Good approximation is made by B-splines of order 2 and 3
- ◆ Usually 4x4 to 10x10 B-splines are used

1	2
3	4
5	6
7	8
9	10
11	12
13	14
15	16
17	18
19	20
21	22
23	24

Reconstruction error

m p

$$\begin{aligned} \diamond e_m = & \sum_{\mathbf{X}} \left\| \sum_{l,\mathbf{I}} (g_{m\mathbf{I}} \beta_{\mathbf{I}}(\mathbf{x}) S_l(\mathbf{x} + m\Delta)) - S(\mathbf{x} + m\Delta) \right\|^2 \\ & + \sum_{m' \neq m} \sum_{\mathbf{X}} \left\| \sum_{l,\mathbf{I}} g_{m\mathbf{I}} \beta_{\mathbf{I}}(\mathbf{x}) S_l(\mathbf{x} + m'\Delta) \right\|^2 \end{aligned}$$

- ◆ The derivative with respect to $g_{m\mathbf{I}}^*$ is computed for each $m, \mathbf{I}, l$ and set to zero.
- ◆ It leads to a set of $M \cdot N_i \cdot N_j \cdot L$ equations with the same number of unknowns.
- ◆ $\forall m=0\dots M-1$ - a set of equations $\mathbf{B}_m = \mathbf{A}_m \cdot \mathbf{G}_m$, where

- $\mathbf{B}_m$ is a vector $\left[\sum_{\mathbf{X}} \beta_{\mathbf{I}}(\mathbf{x}) S_l^*(\mathbf{x} + m\Delta) S(\mathbf{x} + m\Delta) \right]$,
- $\mathbf{A}_m$ is a square matrix $[\sum_{\mathbf{X}} \beta_{\mathbf{I}}(\mathbf{x}) \beta_{\mathbf{I}'} \sum_{m'} S_{l'}(\mathbf{x} + m'\Delta) S_l^*(\mathbf{x} + m'\Delta)]$,
- $\mathbf{G}_m$ is a vector of unknowns $[g_{m\mathbf{I}}]$.
- The solution is get by the inversion of the matrix $\mathbf{A}_m$ -
 $\forall m \quad \mathbf{G}_m = \mathbf{A}_m^{-1} \cdot \mathbf{B}_m$.

1 2

3 4

5 6

7 8

9 10

11 12

13 14

15 16

17 18

19 20

21 22

23 24

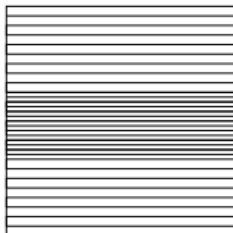
Variable density scan

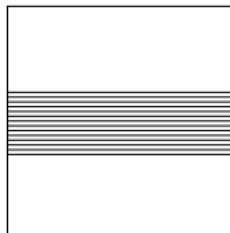
m p

- ◆ Image full sampled in the center of k-space and interleaved in the outer parts:
  - high-resolution image with aliasing - reconstruction,
  - low-resolution image without aliasing - estimation,
  - extra lines = extra time,
  - no pre-scan,
  - same coil configuration for estimation and reconstruction.
- ◆ Resampling of B-spline basis.

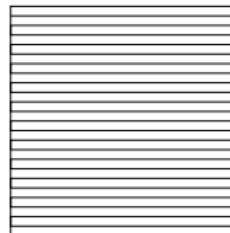
Sampling in k-space

Variable density scan

Low resolution, no aliasing

High resolution, aliasing

1	2
3	4
5	6
7	8
9	10
11	12
13	14
15	16
17	18
19	20
21	22
23	24

Absence of the reference scan

m p

- ◆ Estimation of the complex body-coil image - $S_{(x,y)} = \sum_l S_l(x,y)$.
- ◆ Better SNR is gained using SoS combination - $S_{(x,y)} = \sqrt{\sum_l |S_l^2(x,y)|}$
  - Reconstruction from images with aliasing is not linear.
  - Reconstruct full-resolution unaliased image $\hat{S}_l$ for each coil separately ($S_l(x,y) = C_l(x,y) C_{l'}^{-1}(x,y) S_{l'}(x,y) = C_{ll'}(x,y) S_{l'}(x,y)$).
  - Sum-of-squares is used to get $\hat{S}_{(x,y)} = \sqrt{\sum_l |\hat{S}_l(x,y)|^2}$

1 2

3 4

5 6

7 8

9 10

11 12

13 14

15 16

17 18

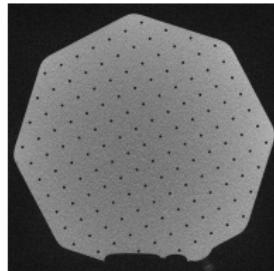
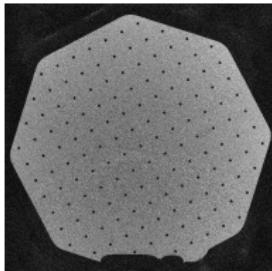
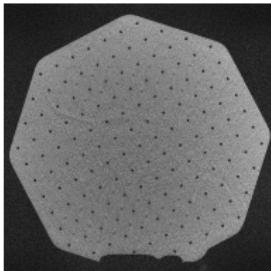
19 20

21 22

23 24

Results - Acceleration 2x

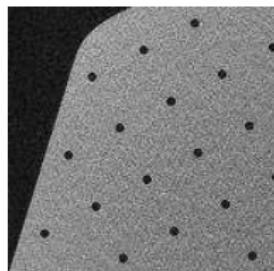
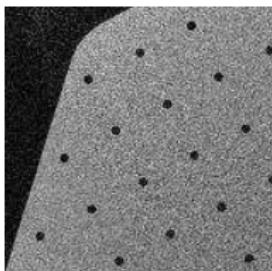
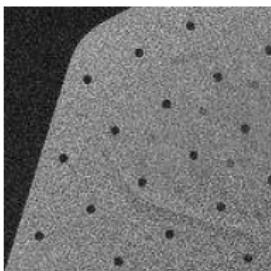
3 different methods with acceleration factor 2

GRAPPA, SNR = 53dB

SENSE, SNR = 57dB

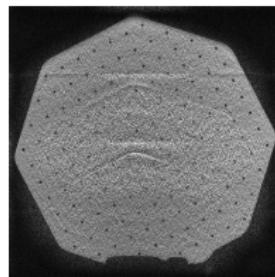
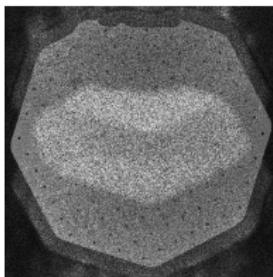
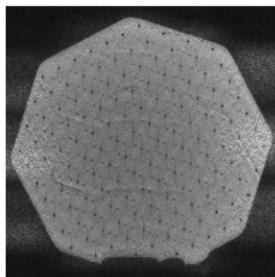
PBS, SNR = 49dB

m	p
1	2
3	4
5	6
7	8
9	10
11	12
13	14
15	16
17	18
19	20
21	22
23	24

Results - Acceleration 4x

3 different methods with acceleration factor 4

GRAPPA, SNR = 47dB

SENSE, SNR = 36dB

PBS, SNR = 40dB

m	p
1	2
3	4
5	6
7	8
9	10
11	12
13	14
15	16
17	18
19	20
21	22
23	24

Results - summary

m	p
1	2
3	4
5	6
7	8
9	10
11	12
13	14
15	16
17	18
19	20
21	22
23	24

- ◆ Acceleration factor 2:
  - SENSE and PBS - no artifacts, GRAPPA - low number of artifacts,
  - PBS error < GRAPPA error < SENSE error.

- ◆ Acceleration factor 4:
  - SENSE - no artifacts, PBS - low number of artifacts, GRAPPA - too much artifacts,
  - GRAPPA error < PBS error < SENSE error.

Conclusion

m p

- ◆ New method for parallel MRI developed and implemented.
- ◆ Results were compared with commercially implemented method with good results (only one image used $\Rightarrow$ need more data).
- ◆ The theoretical time complexity is comparable - need to be implemented in MRI scanner.
- ◆ Future work
  - Estimation assuming noise in input images.
  - Optimize the speed of the estimation for a sequence of images.

1 2

3 4

5 6

7 8

9 10

11 12

13 14

15 16

17 18

19 20

21 22

23 24

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

Tagged MRI

Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

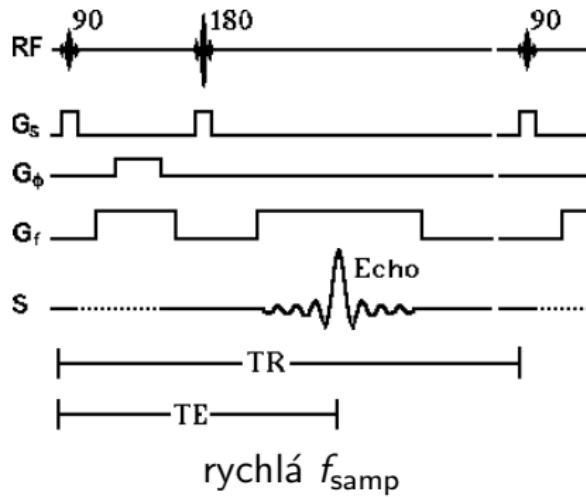
Jiné

Vliv šířky pásma

- Můžeme volit vzorkovací frekvenci f_{samp}
- Pro zachování stejného $\text{FOV} = \frac{f_{\text{samp}}}{\gamma G_f}$ měníme G_f

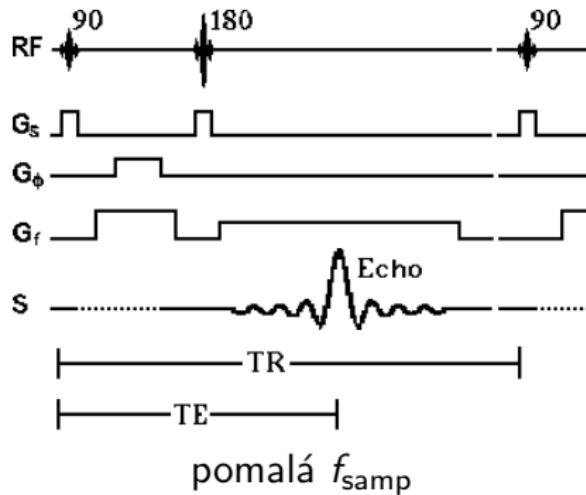
Vliv šířky pásma

- Můžeme volit vzorkovací frekvenci f_{samp}
- Pro zachování stejného $\text{FOV} = \frac{f_{\text{samp}}}{\gamma G_f}$ měníme G_f

Vliv šířky pásma

- Můžeme volit vzorkovací frekvenci f_{samp}
- Pro zachování stejného $\text{FOV} = \frac{f_{\text{samp}}}{\gamma G_f}$ měníme G_f

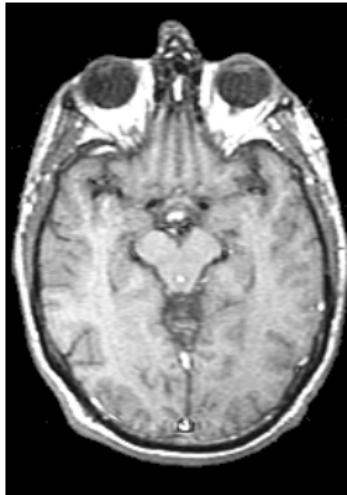

Vliv šířky pásma

- Můžeme volit vzorkovací frekvenci f_{samp}
- Pro zachování stejného $\text{FOV} = \frac{f_{\text{samp}}}{\gamma G_f}$ měníme G_f
- Nižší vzorkovací frekvence
  - ⊕ Méně šumu
  - ⊖ Větší chemický posun
  - ⊖ Menší kontrast
  - ⊖ Menší rozsah T_E (stejný počet vzorků trvá déle)

Vliv šířky pásmá

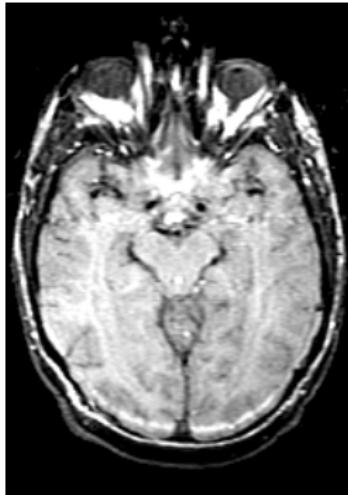
- Můžeme volit vzorkovací frekvenci f_{samp}
- Pro zachování stejného $\text{FOV} = \frac{f_{\text{samp}}}{\gamma G_f}$ měníme G_f

$f_{\text{samp}} = 16 \text{ kHz}$ (větší šum)

Vliv šířky pásmá

- Můžeme volit vzorkovací frekvenci f_{samp}
- Pro zachování stejného $\text{FOV} = \frac{f_{\text{samp}}}{\gamma G_f}$ měníme G_f

$f_{\text{samp}} = 3 \text{ kHz}$ (chemický posun)

Chemical shift imaging (Fat Suppression/Potlačení tuku)

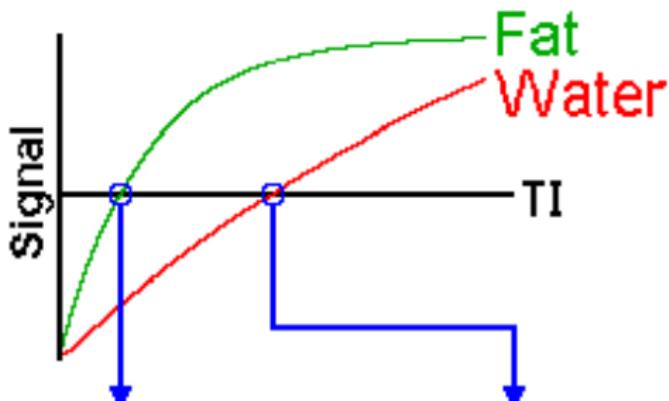
- Chemický posun = změna f dle sloučeniny (chemických vazeb)
- Zobrazování jen jednoho typu látky, nejčastěji potlačení tuku

Chemical shift imaging (Fat Suppression/Potlačení tuku)

- Chemický posun = změna f dle sloučeniny (chemických vazeb)
- Zobrazování jen jednoho typu látky, nejčastěji potlačení tuku
- **Inversion recovery** s $T_I \approx T_1 \log 2$

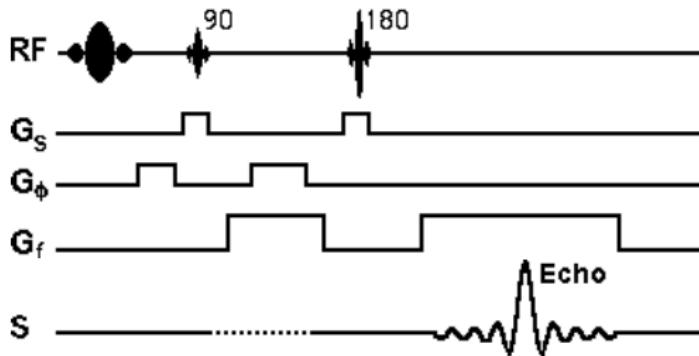
$$S \propto \varrho \left(1 - 2e^{-\frac{T_I}{T_1}} + e^{-\frac{T_R}{T_1}} \right) e^{-\frac{T_E}{T_2}}$$

jsou-li T_1 rozdílné

Chemical shift imaging (2)

- **Saturace** frekvenčně selektivním impulsem před samotnou sekvencí $\rightarrow M_z$ magnetizace vybrané látky 0
- Defázovací gradient ($M_{xy} \rightarrow 0$ při snímání)
- Spin-echo sekvence
- B_0 musí být velmi homogenní, T_1 musí být dostatečně dlouhý

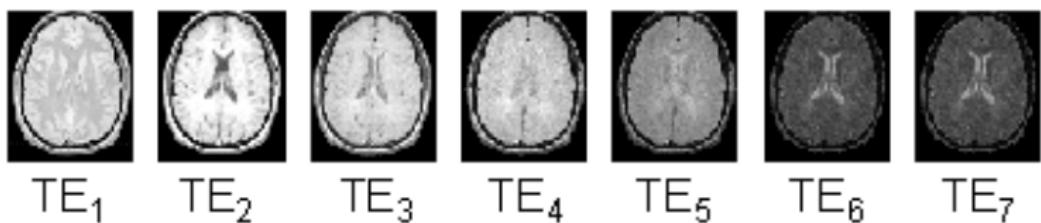

Zobrazování T_1 , T_2 , ρ

- U běžných sekvencí intenzita závisí na T_1 , T_2 , ρ
- Chtějme T_1 , T_2 , ρ zjistit přesně

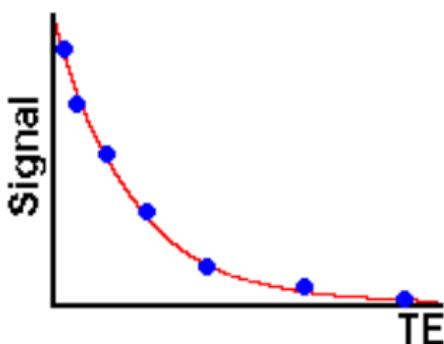
Zobrazování T_1 , T_2 , ρ

- U běžných sekvencí intenzita závisí na T_1 , T_2 , ρ
- Chtějme T_1 , T_2 , ρ zjistit přesně
- Sekvence obrazů s různými T_E

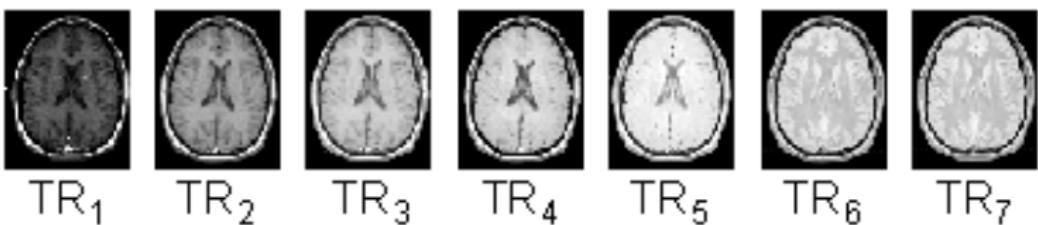
Zobrazování T_1 , T_2 , ρ

- U běžných sekvencí intenzita závisí na T_1 , T_2 , ρ
- Chtějme T_1 , T_2 , ρ zjistit přesně
- Sekvence obrazů s různými T_E
- Závislost s na T_E pro každý pixel $\rightarrow T_2$

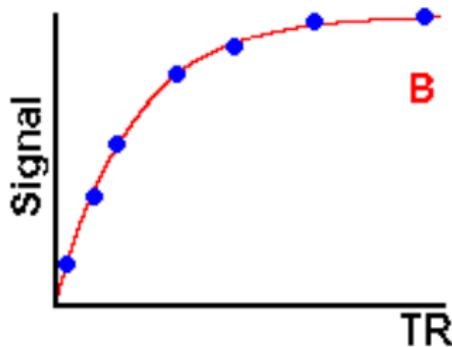
Zobrazování T_1 , T_2 , ρ

- U běžných sekvencí intenzita závisí na T_1 , T_2 , ρ
- Chtějme T_1 , T_2 , ρ zjistit přesně
- Sekvence obrazů s různými T_R

Zobrazování T_1 , T_2 , ρ

- U běžných sekvencí intenzita závisí na T_1 , T_2 , ρ
- Chtějme T_1 , T_2 , ρ zjistit přesně
- Sekvence obrazů s různými T_R
- Závislost s na T_R pro každý pixel $\rightarrow T_1$

Zobrazování T_1 , T_2 , ρ

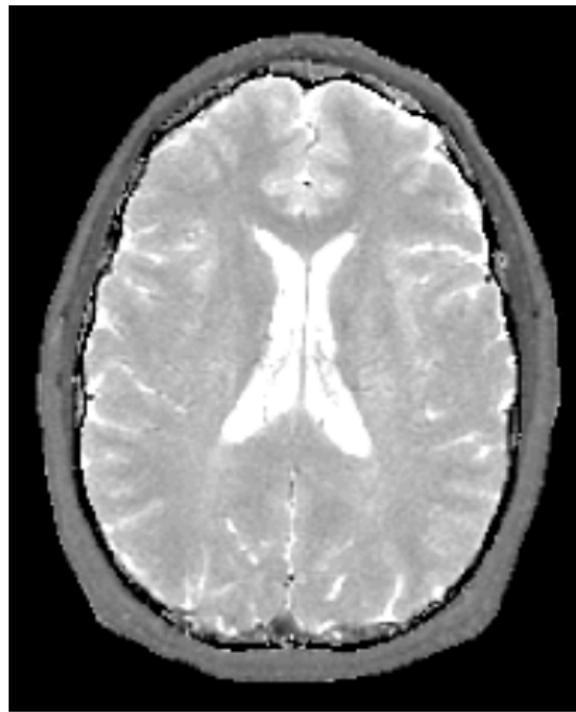
- U běžných sekvencí intenzita závisí na T_1 , T_2 , ρ
- Chtějme T_1 , T_2 , ρ zjistit přesně
- Známe-li T_1 , T_2 , $s \longrightarrow \rho$

Zobrazování T_1 , T_2 , ρ (2)

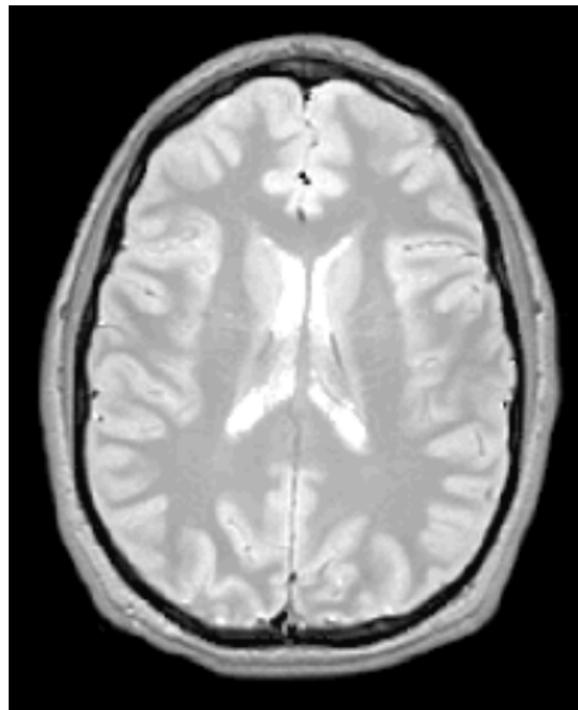
T_1

Zobrazování T_1 , T_2 , ρ (2)

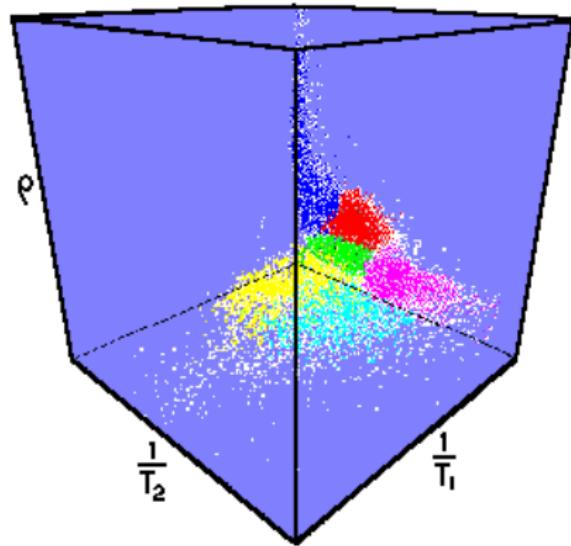
T_2

Zobrazování T_1 , T_2 , ρ (2)

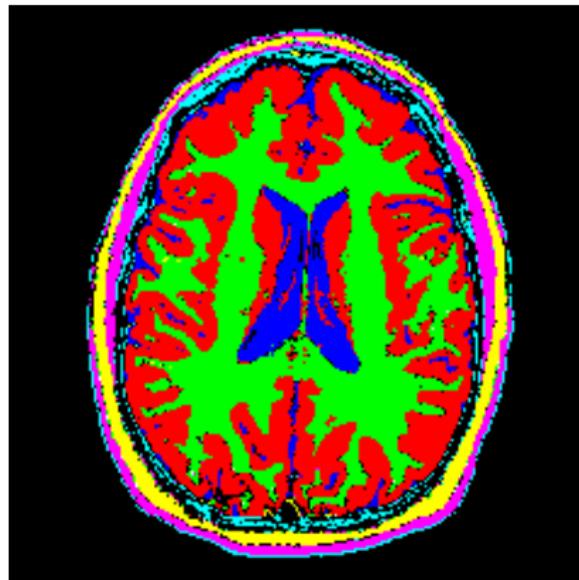
ρ

Zobrazování T_1 , T_2 , ρ (2)

3D histogram

Zobrazování T_1 , T_2 , ρ (2)

Segmentace

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

Tagged MRI

Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

Jiné

Kontrastní látky

- Ovlivnění (zkrácení) T_1 či T_2
- Typicky paramagnetický kov (Gd). Komplex pro snížení toxicity.
- Lze pozorovat:
  - Zvýšenou vaskularitu
  - Zvýšenou afinitu tkání (nádoru) ke kontrastní látce
  - pH
  - kontrast Ca^{2+}

Kontrast - pokrač.

- Změny protonové hustoty je možné dosáhnout dodáním velkého množství vody, nebo naopak dodáním minerálního oleje (zvýraznění gastrointestinálního traktu) nebo dehydratací.
- Změny kontrastu (vybarvení) se dosáhne také pomocí změny relaxačních vlastností jednotlivých tkání.

Kontrastní látky

Silná paramagnetická činidla:

- kysličník dusičný, kysličník dusný, molekulární kyslík
- stabilní volné radikály (pyrrolidine-N-oxyl, pyperidin-N-oxylové radikály)
- Kationty kovů Dy^{3+} , Ni^{2+} , Fe^{2+} , Cu^{2+} , Cr^{3+} , Fe^{3+} , Mn^{2+} , Mn^{3+} , Gd^{3+}

volný	T_1 relaxivita ($mM^{-1} s^{-1}$)			
	EDTA	DTPA	DOTA	EHPG
Gd^{3+}	9.1	6.6	3.7	3.4
Fe^{3+}	8.0	1.8	0.7	1.0
Mn^{2+}	8.0	2.0	1.1	
Dy^{3+}	0.6	0.2	0.1	
Cr^{3+}	5.8	0.2		

EDTA - Ethylenediamintetraoctová kyselina

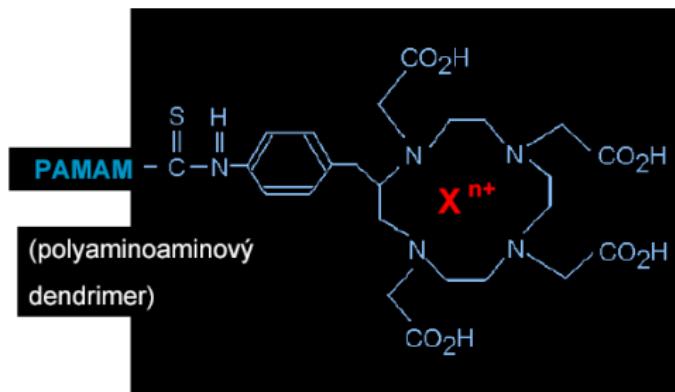
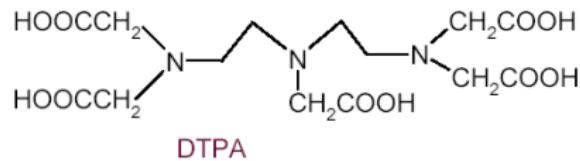
DTPA - Diethylentriaminpentaoctová kyselina

DOTA - Tetraazacyklododekantetraoctová kyselina

EHPG - Ethylenbis-(2-hydroxyphenylglycin)

Kontrastní látky - pokrač.

- Nejznámější - **Gd-DTPA**
- fyziologicky podobná dalším kovovým chelátům (EDTA a odvozené), popsána v roce 1984, schválena v roce 1988.
- Po aplikaci se míchá s plasmou, vstupuje do prostoru extracelulární kapaliny, minimálně intracelulárně, následně se vylučuje močí.
- poločas vyloučení - 60 - 90 minut.

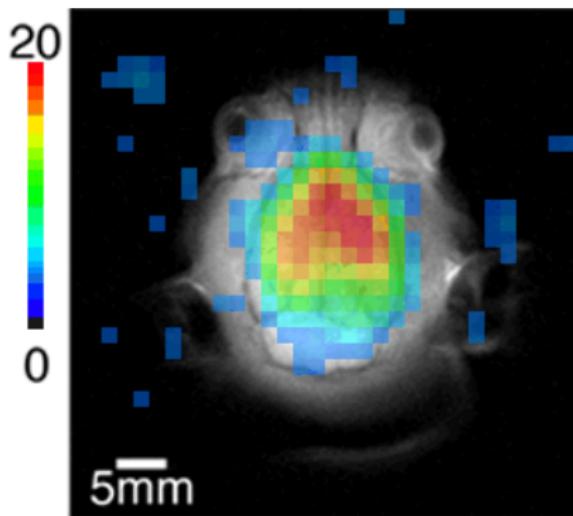
SCN-Bz-DOTA
(tetraazacyklododekantetraacetátová kyselina)

Vzácné plyny

- ^{129}Xe , ^3He
- Polarizovaný ^{129}Xe : opticky excitované Rb + kolize
- Polarizace $10^5 \times$ klidová, $\gamma = 11.8 \text{ MHz/T}$, $T_1 = 15 \sim 40 \text{ s}$

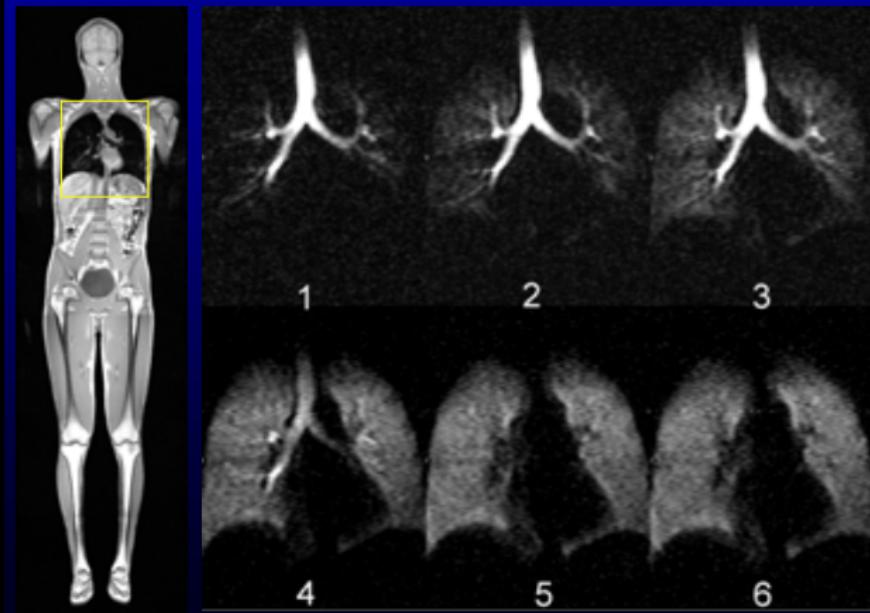
Vzácné plyny

- ^{129}Xe , ^3He
- Polarizovaný ^{129}Xe : opticky excitované Rb + kolize
- Polarizace $10^5 \times$ klidová, $\gamma = 11.8 \text{ MHz/T}$, $T_1 = 15 \sim 40 \text{ s}$

spin echo + Xe, mozek krysy

Application: ^3He Lung Ventilation MRI

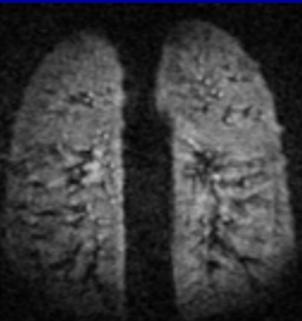
^3He MRI

- FLASH 2D
- 130 ms/image
- Healthy volunteer

Kauczor HU et al., Uni Mainz

dkfz

Application: ${}^3\text{He}$ Lung Ventilation MRI

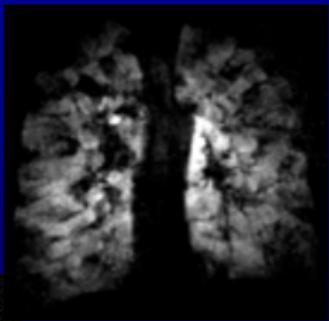

volunteer

61y TBC patient

49y smoker
(40 pckyear)

Kauczor HU et al., Uni Mainz

dkfz

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

Tagged MRI

Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

Jiné

Zobrazování toku / MRI angiografie

(Flow Imaging)

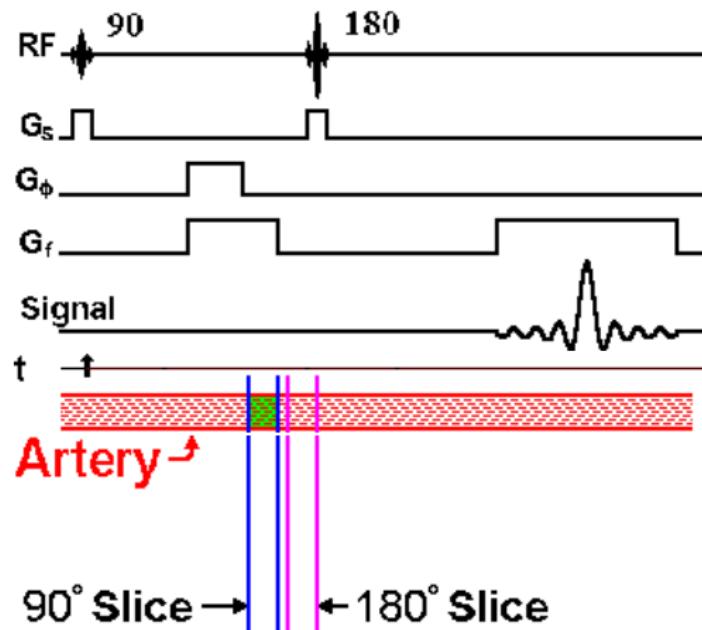
Zobrazování rychlosti toku.

- Time-of-flight (intervalová metoda)
- Phase contrast (fázový kontrast)
- Contrast enhanced (s kontrastní látkou)

Time-of-flight angiography

(Intervalová metoda)

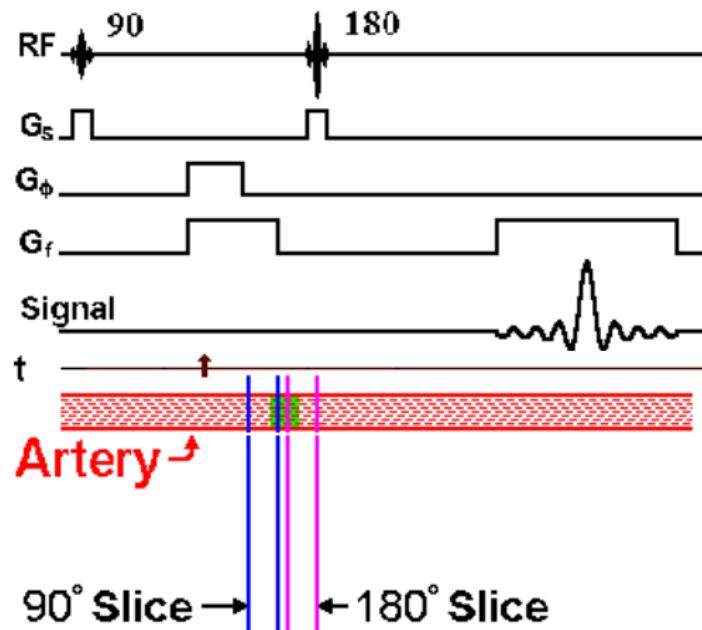
- 90° a 180° impulsy s různou frekvencí
- Jen objem na který působí oba impulsy dá signál

Time-of-flight angiography

(Intervalová metoda)

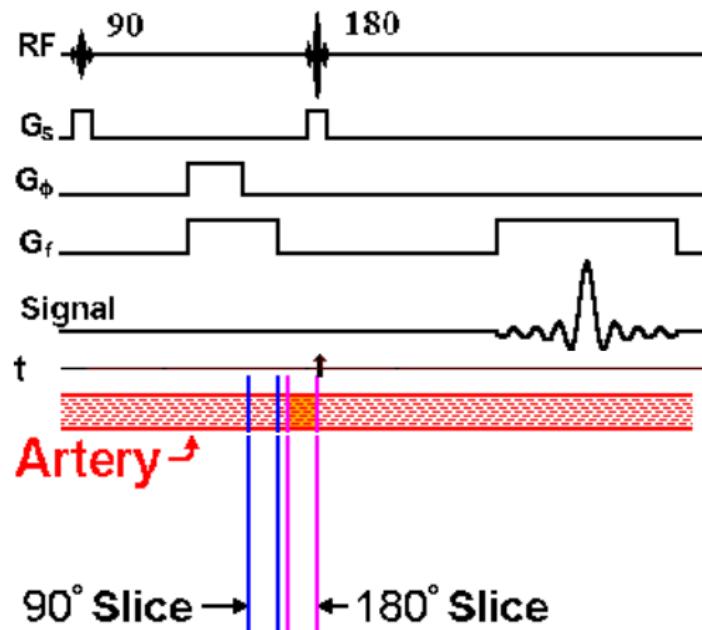
- 90° a 180° impulsy s různou frekvencí
- Jen objem na který působí oba impulsy dá signál

Time-of-flight angiography

(Intervalová metoda)

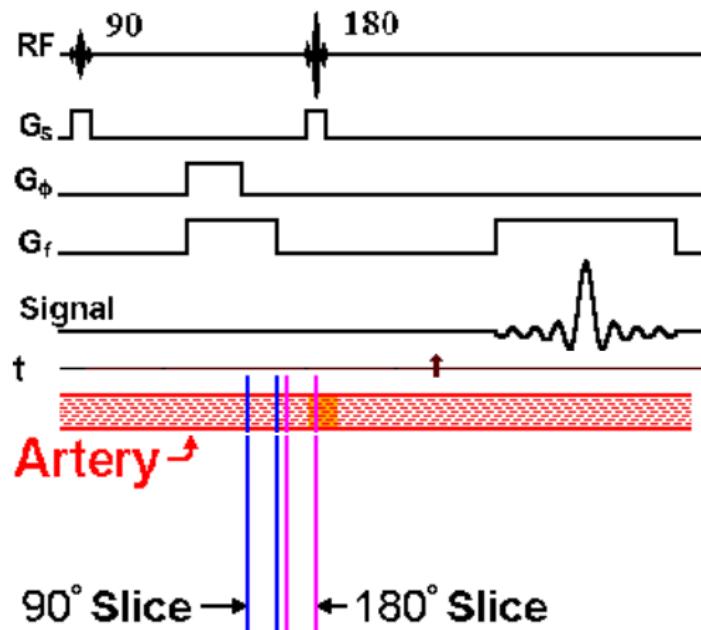
- 90° a 180° impulsy s různou frekvencí
- Jen objem na který působí oba impulsy dá signál

Time-of-flight angiography

(Intervalová metoda)

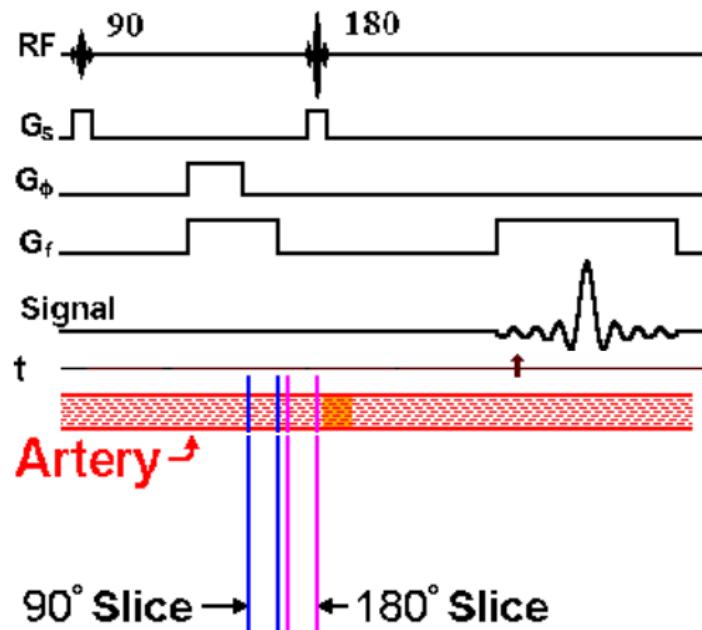
- 90° a 180° impulsy s různou frekvencí
- Jen objem na který působí oba impulsy dá signál

Time-of-flight angiography

(Intervalová metoda)

- 90° a 180° impulsy s různou frekvencí
- Jen objem na který působí oba impulsy dá signál

Phase contrast angiography (Fázový kontrast)

- Bipolární gradient

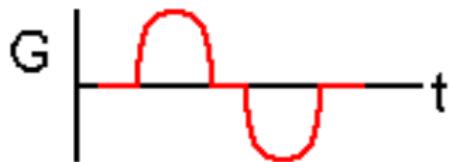
positivní

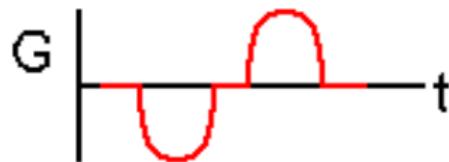
negativní

Phase contrast angiography (Fázový kontrast)

- Bipolární gradient
- Celkový integrál nulový → bez efektu pro stacionární spiny

positivní

negativní

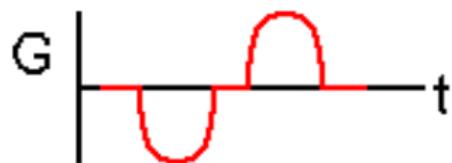
Phase contrast angiography

(Fázový kontrast)

- Bipolární gradient
- Celkový integrál nulový → bez efektu pro stacionární spiny
- → ovlivnění spiny pohybující se ve směru gradientu

positivní

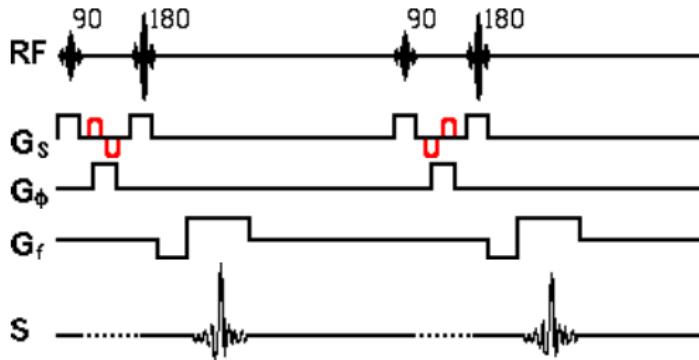

negativní

Phase contrast angiography (2)

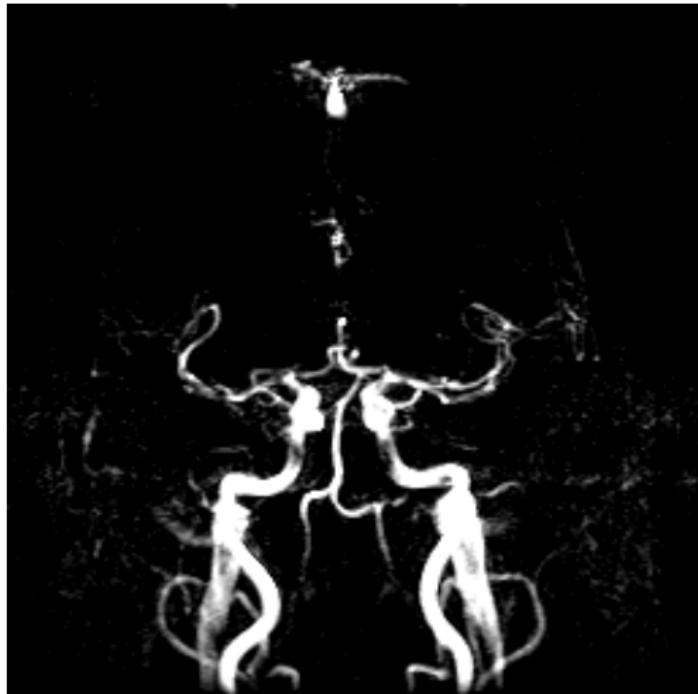
Časový diagram

- Přidáme bipolární gradient (BPG) do běžné sekvence
- Obraz s pozitivním a negativním BPG, odečteme
- → jen pohybující se spiny
- → signál roste s rychlosť (pokud fáze $< \pi$)

Phase contrast angiography (3)

Příklady

Koronální projekce hlavou

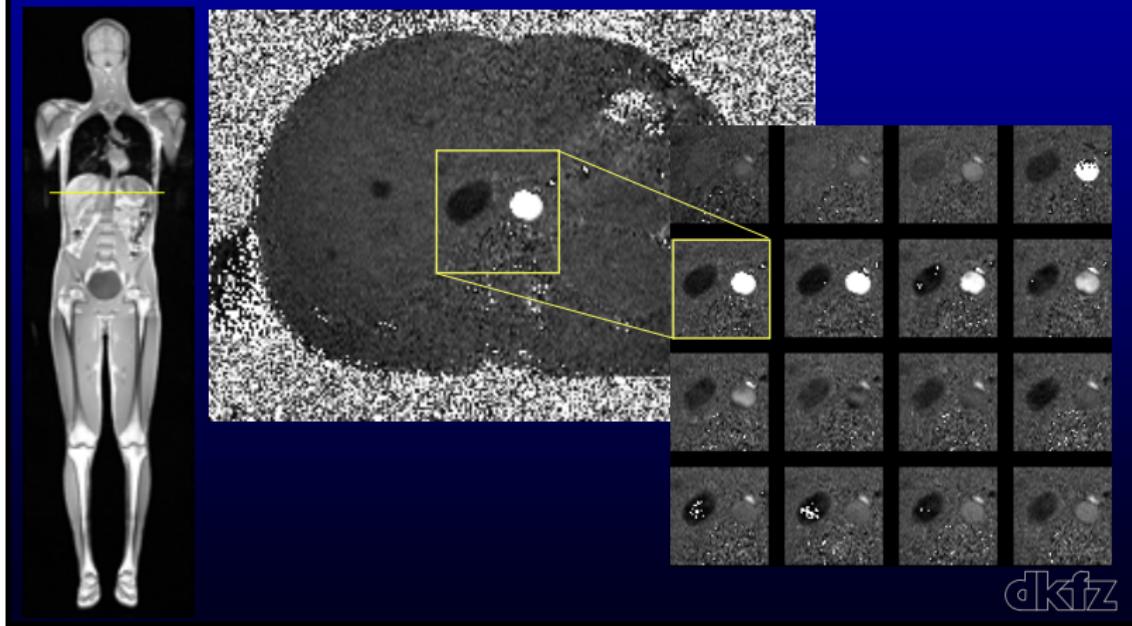
Phase contrast angiography (3)

Příklady

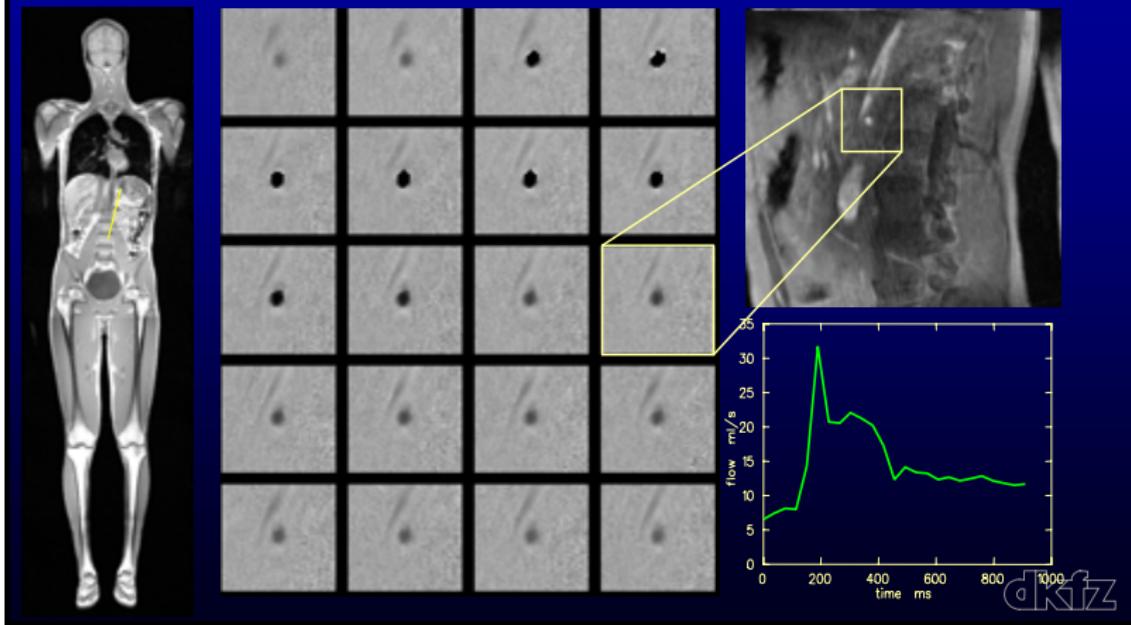

Axiální projekce hlavou

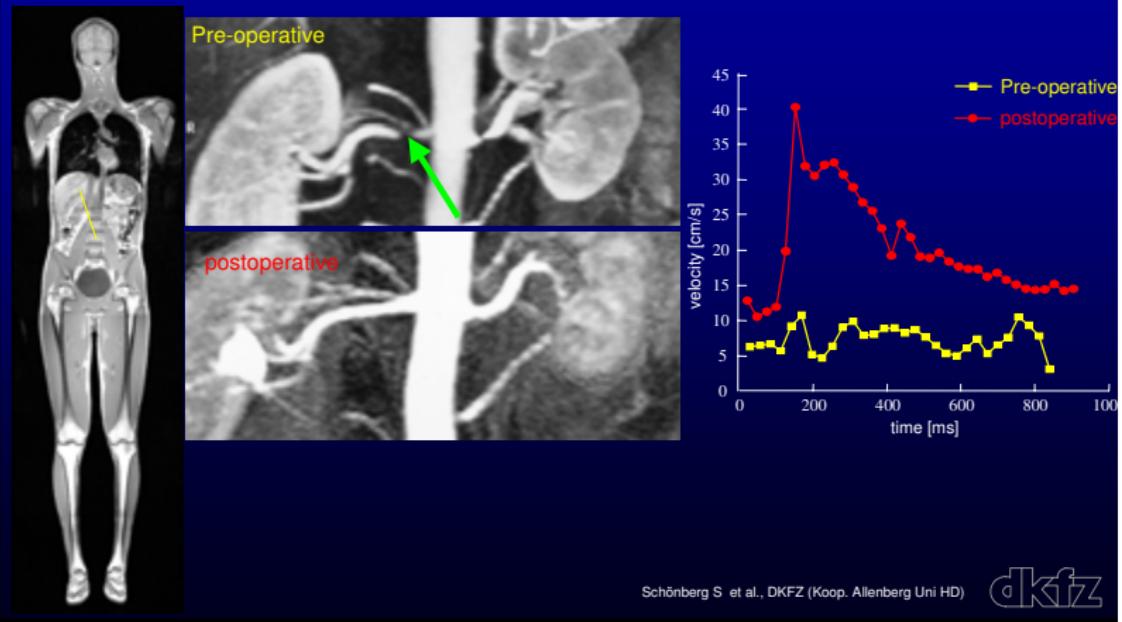
Application: Aortic Flow Measurements

Application: Renal Flow Measurements

Application: Renal Artery Flow Measurements

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

Tagged MRI

Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

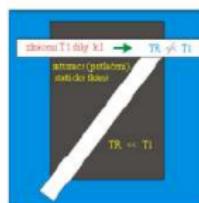
Jiné

Contrast enhanced angiography

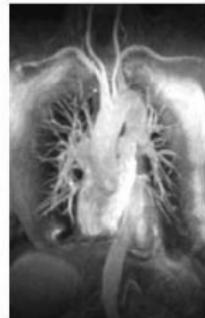
(Angiografie s kontrastní látkou)

- Injekce paramagnetické látky do krve
- → velmi krátká T_1 krve vůči tkání
- Krátký T_R (rychlé 3D sekvence)
- → potlačení signálu z tkáně, jsou vidět jen cévy
- Nejlepší kontrast z angiografických metod

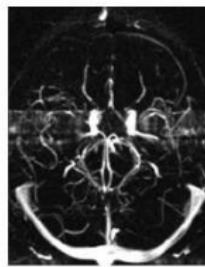
MR angiografie

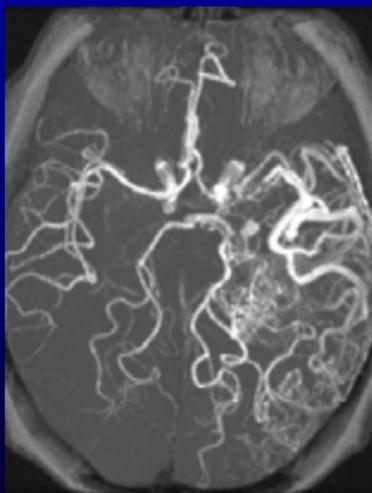
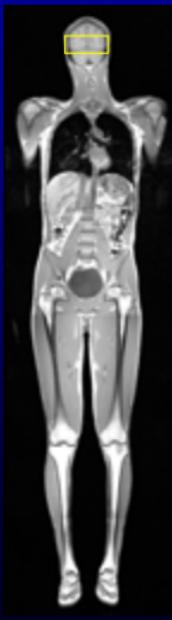
S kontrastní látkou.

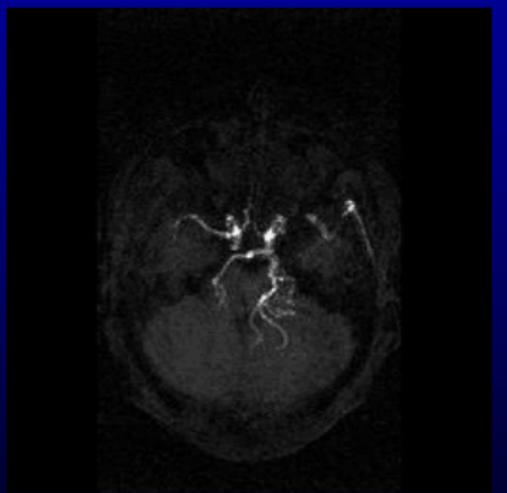
Nativní angiografie (bez kontrastní látky).

Application: Temporal AVM

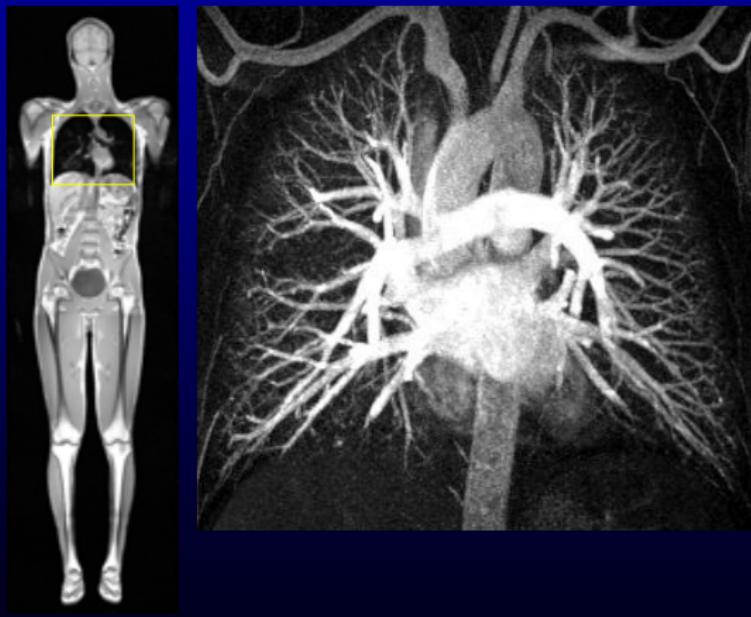
TOF MRA

STAR
TI = 100-1000 ms

dkfz

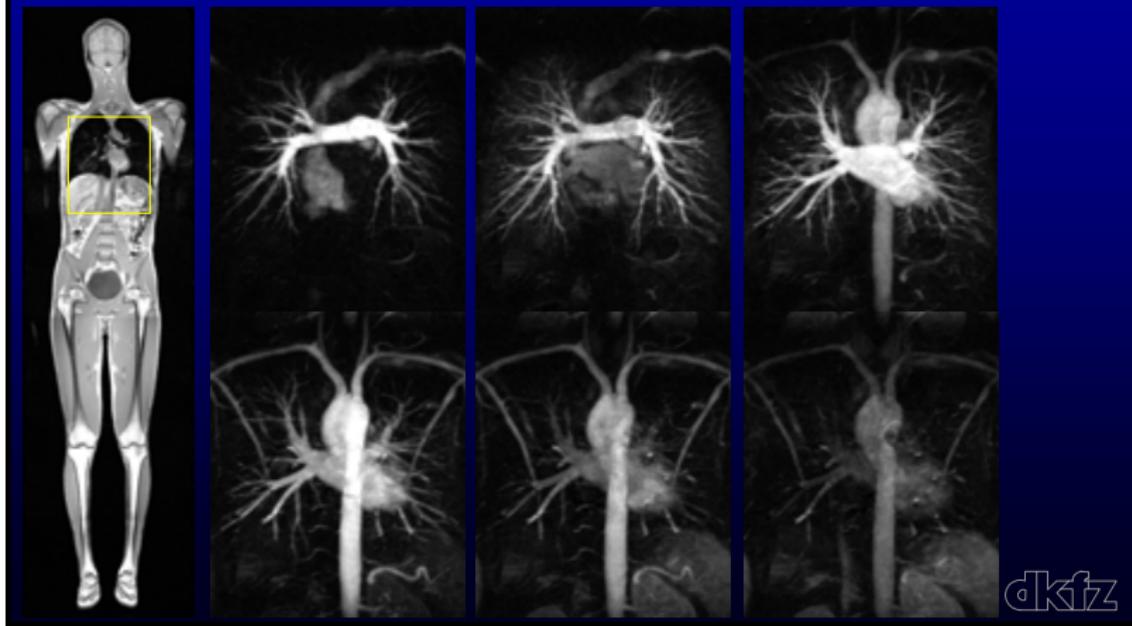
Application: High-Res Lung MR Angiography

CE 3D MRA

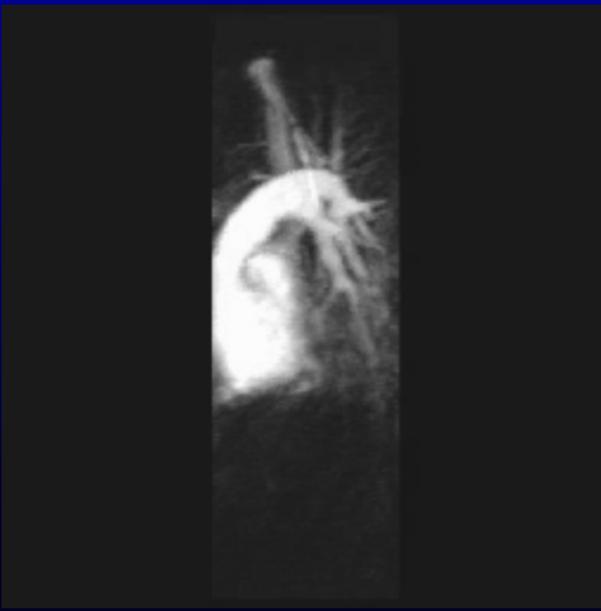
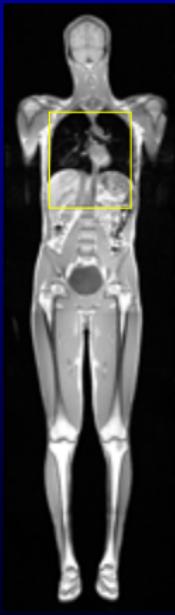
- FLASH 3D
- iPAT: mSENSE, 2
- TR/TE = 3.3/1.3ms
- $\alpha = 50^\circ$
- FOV = 440mm
- 512 matrix
- voxel size = $1.1 \times 0.9 \times 0.9 \text{ mm}^3$

Application: Lung MR Angiography

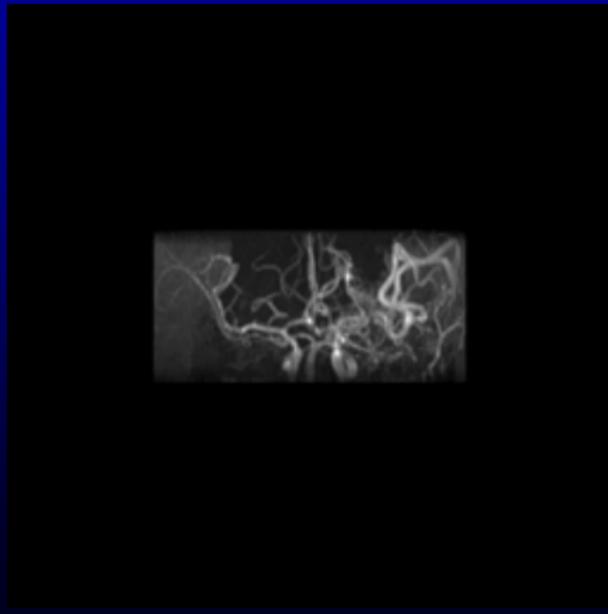
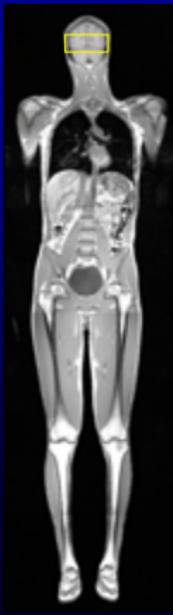
dkfz

Application: Lung MR Angiography

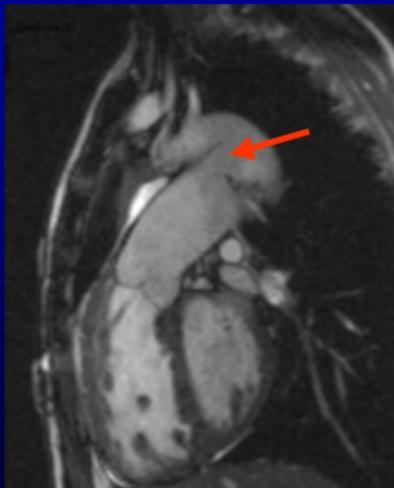
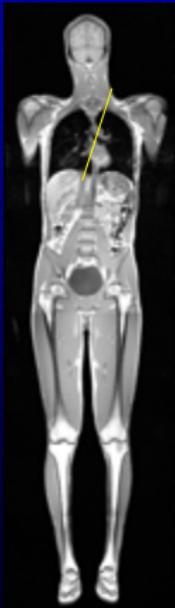
dkfz

Application: Arterio-Venous Malformation

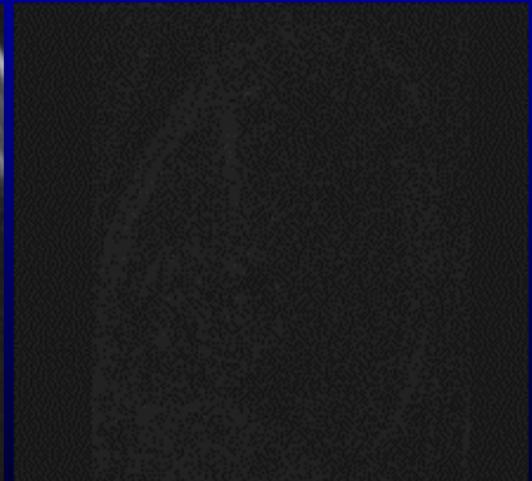
dkfz

Application: MR Angiography of the Aorta

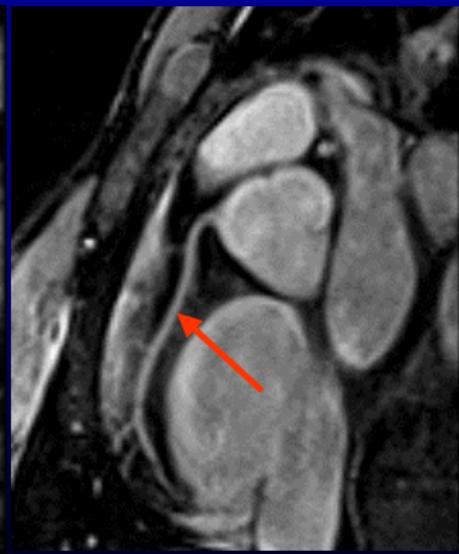
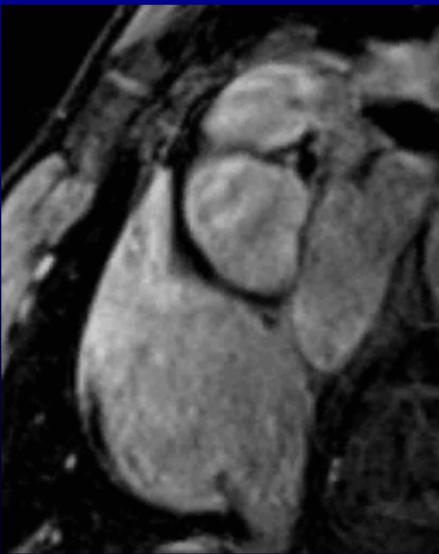
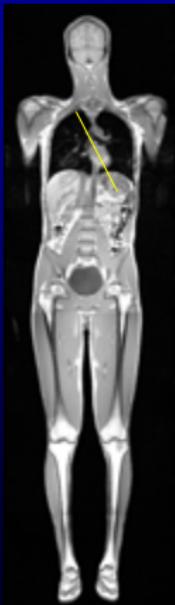
TrueFisp
Patent Ductus Arteriosus

Courtesy: NWU Chicago

Subsecond 3D MRA

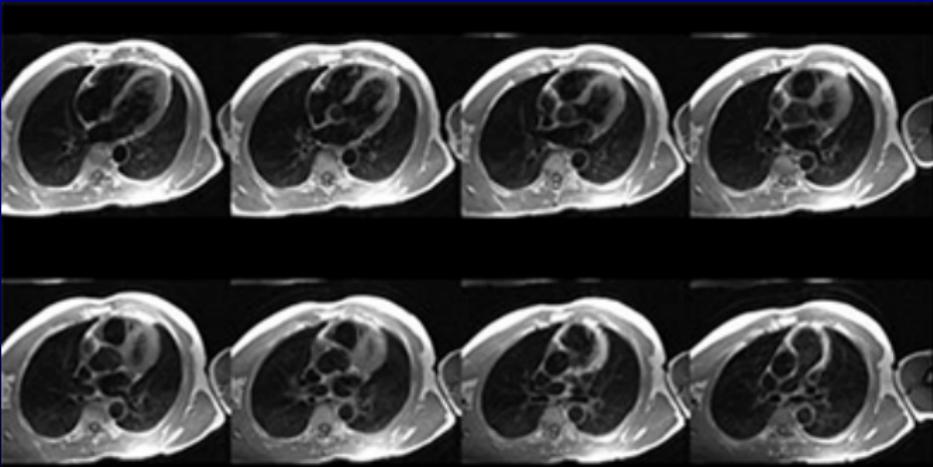
Application: Coronary Artery Imaging

Courtesy: Debiao Li, NWU, Chicago

dkfz

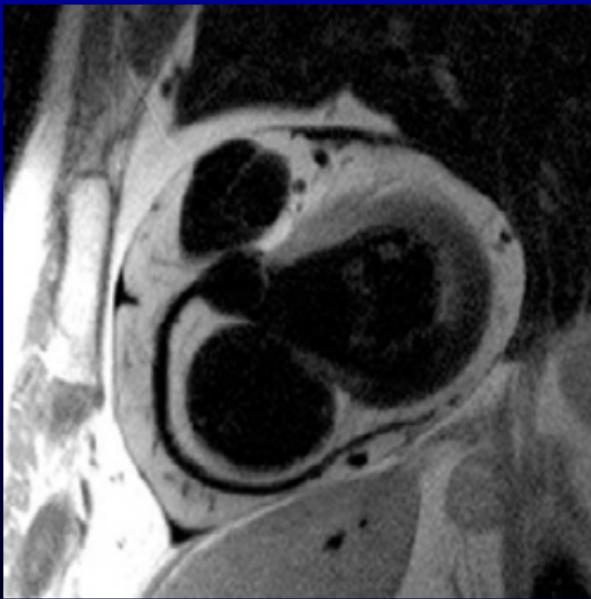
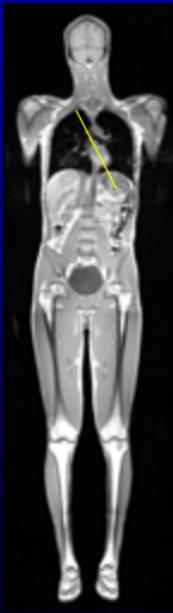
Application: Black Blood MR Angiography

Courtesy: G. Marchal, Leuven, Belgien

dkfz

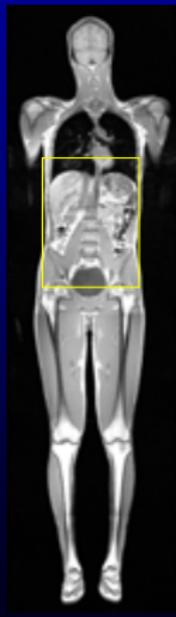
Application: Black Blood Coronary MRA

Courtesy: Philips, Best, NL

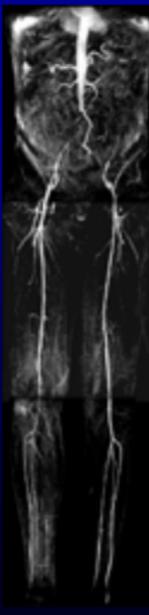
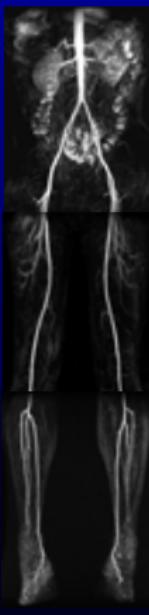
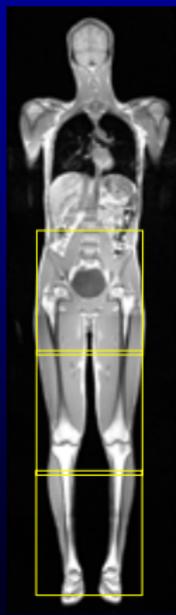
dkfz

Application: Abdominal MR Angiography

dkfz

Application: Peripheral MR Angiography

Moving table
Peripheral coil

dkfz

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

Tagged MRI

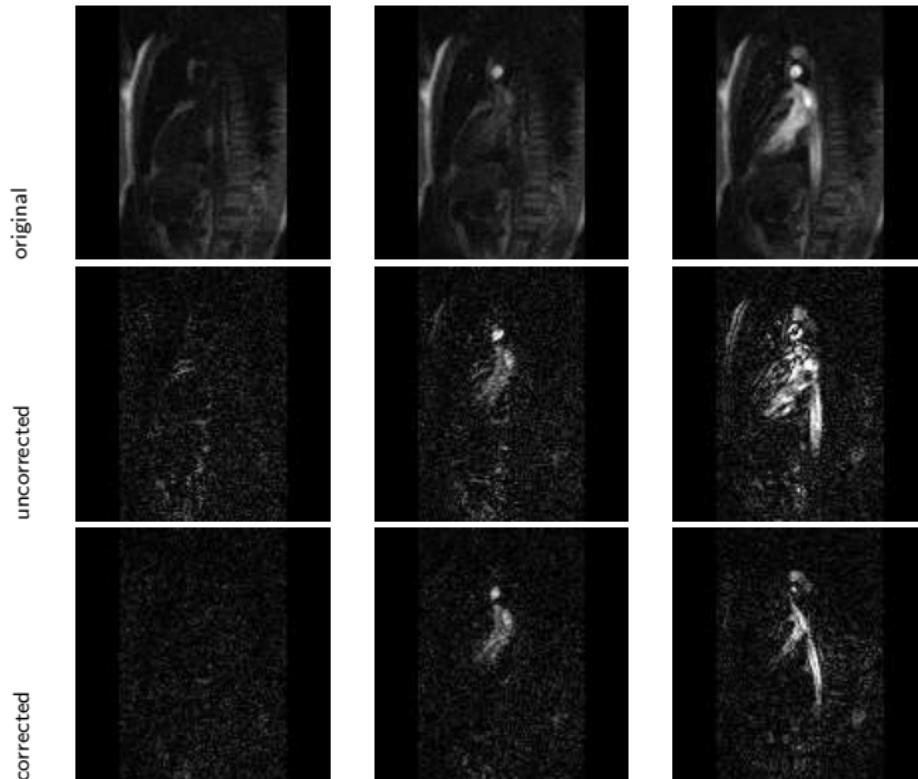
Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

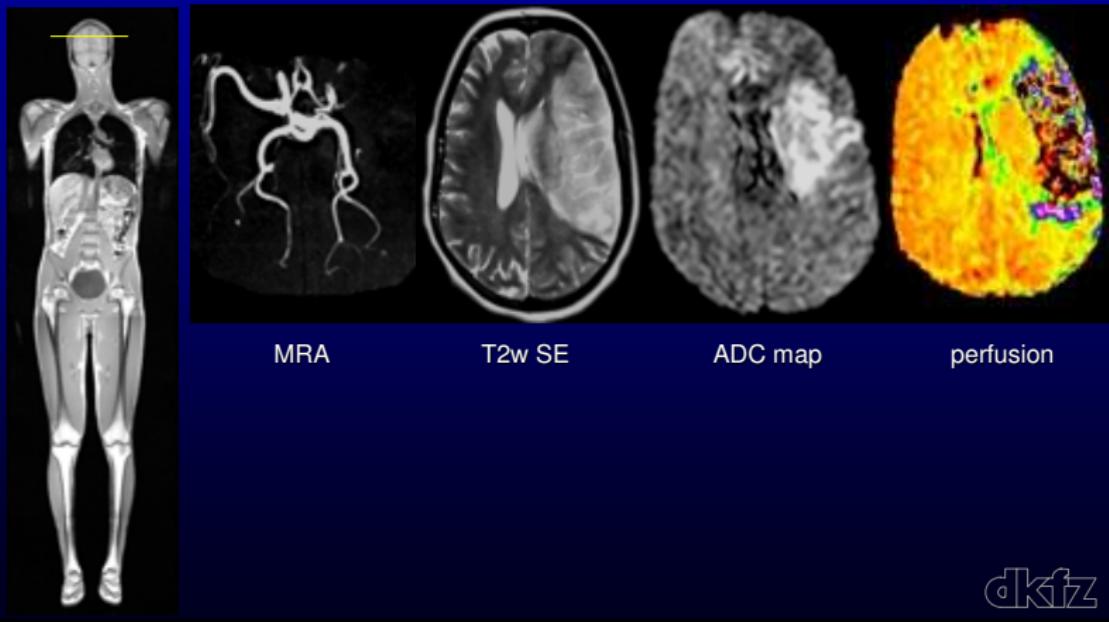
Jiné

Perfusní MRI

- Sledujeme kontrastní látku, subtrukce reference

Application: Stroke Diagnostics

dkfz

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

Tagged MRI

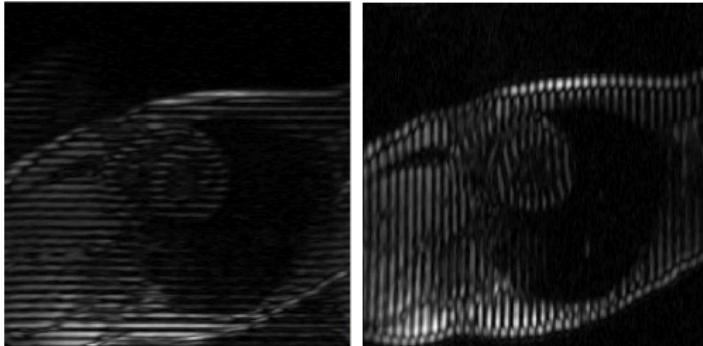
Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

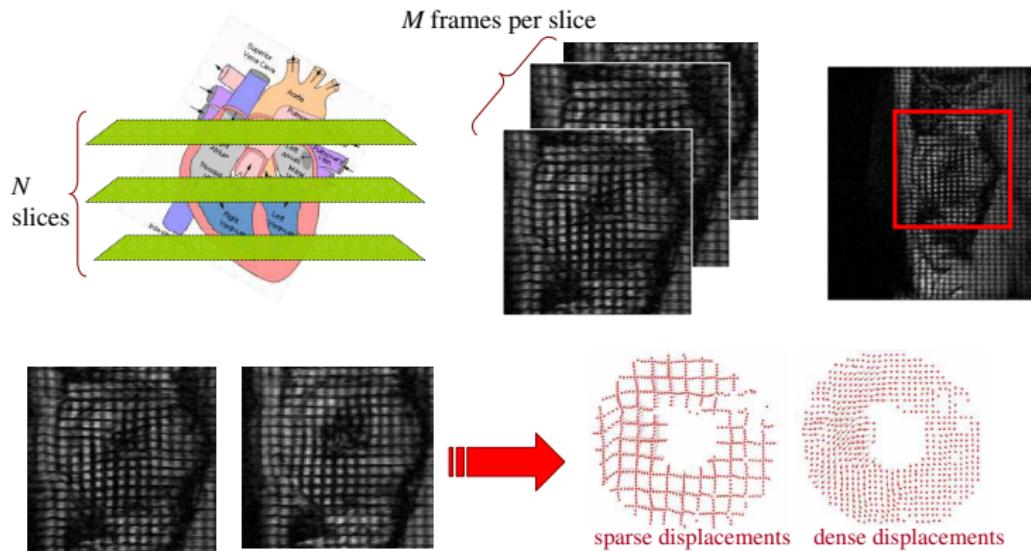
Jiné

Tagged MRI

- Vytvoříme virtuální značky které se budou deformovat s tkání
- Saturace vybraných rovin, vydrží asi ~ 700 ms
- Simple spatial modulation of magnetisation (SPAMM) sekvence
  - 90° RF impuls $\longrightarrow$ transverzální magnetizace
  - Gradient vytvoří prostorovou modulaci fáze
  - Druhý RF impuls $\longrightarrow$ longitudální magnetizace
- $\longrightarrow$ Periodická modulace klidové magnetizace, lze i 2D

2-D Cardiac MRI Images

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

Tagged MRI

Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

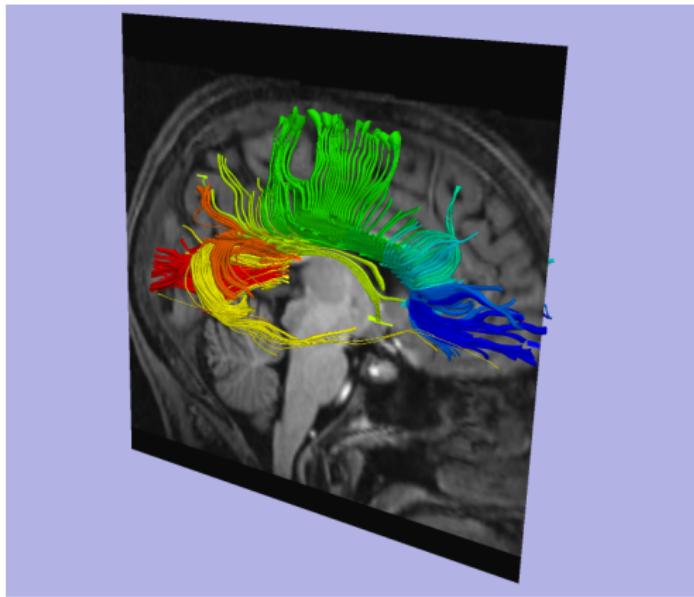
Jiné

Difusní MRI

(Diffusion tensor imaging)

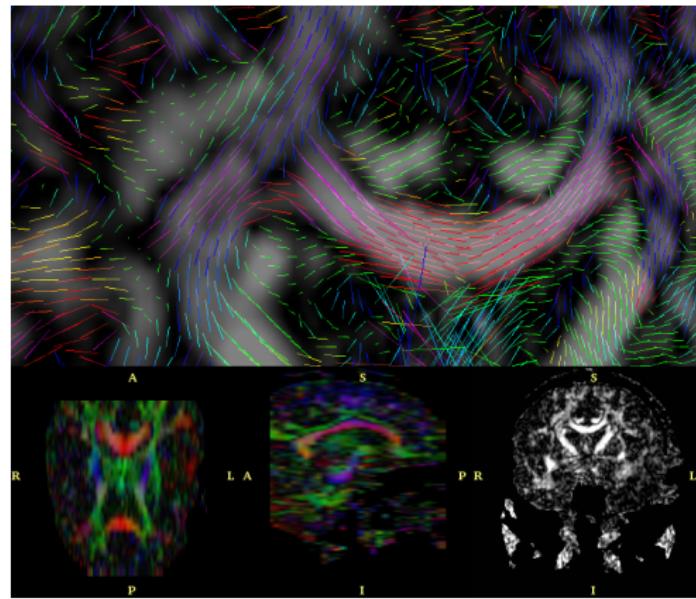
- Zobrazujeme prostorovou difusivitu vody
- Podobně jako angiografie fázového kontrastu, ale rychlosti jsou mnohem menší
- Výsledkem je tenzor difusivity
- Pro studium konektivity nervových vláken
- Pro odhad vodivosti → modely pro EEG/MEG

Difusní MRI — příklady

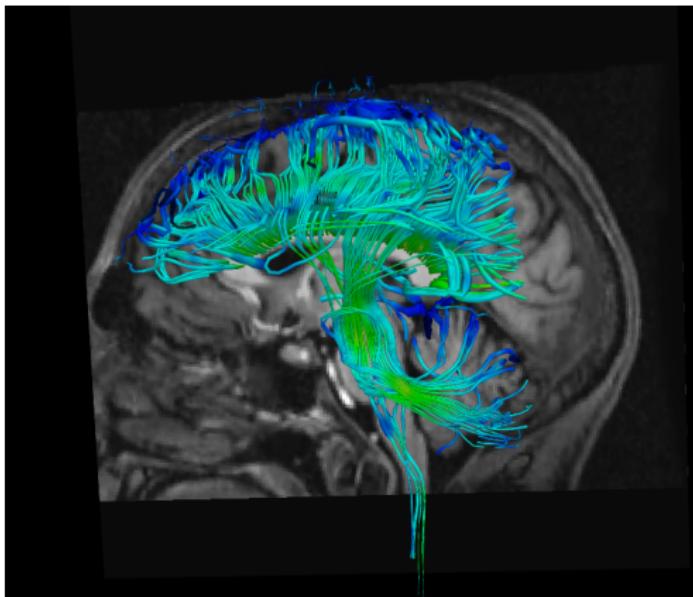
<http://people.csail.mit.edu/lauren/dtmri.html>

Difusní MRI — příklady

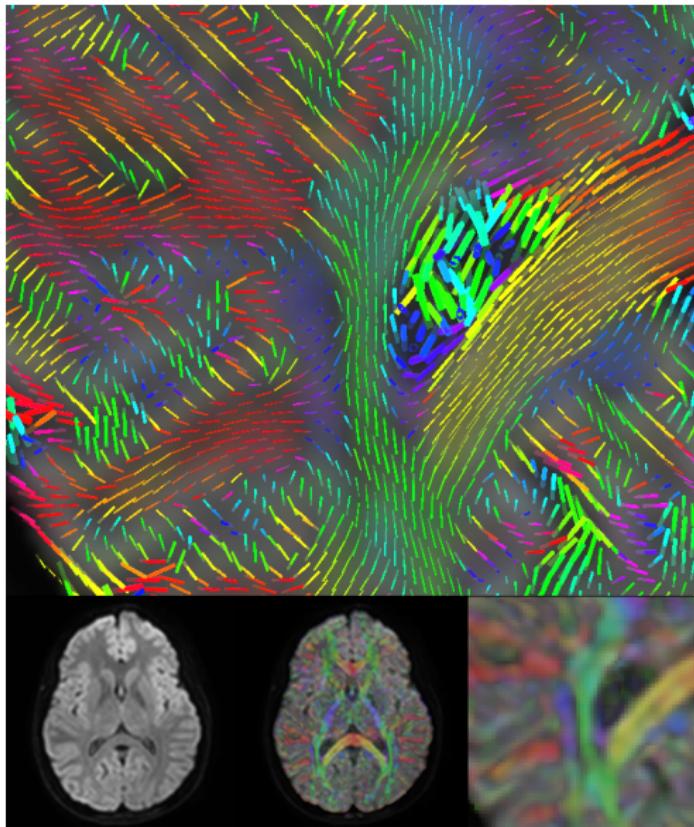
<http://people.csail.mit.edu/lauren/dtmri.html>

Difusní MRI — příklady

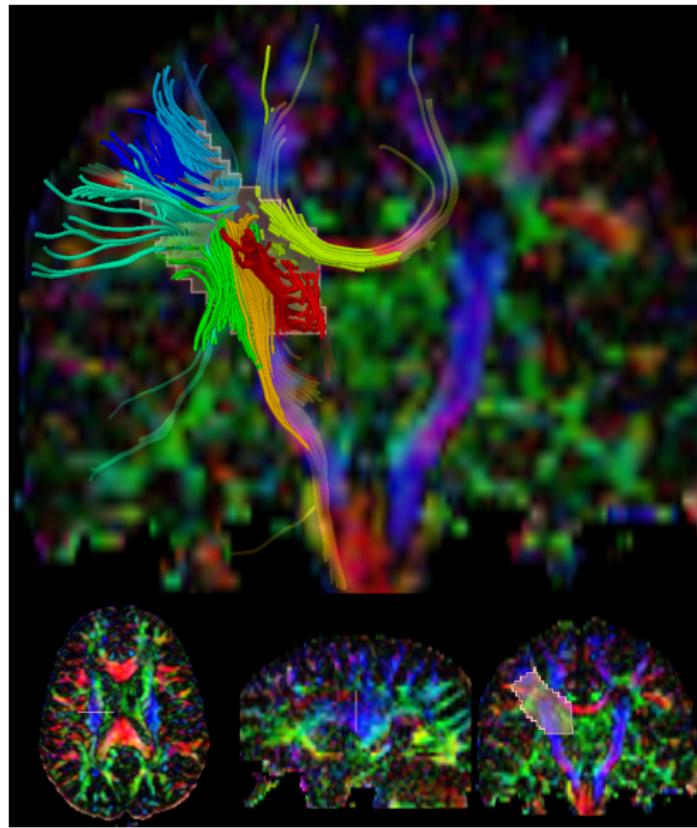

<http://people.csail.mit.edu/lauren/dtmri.html>

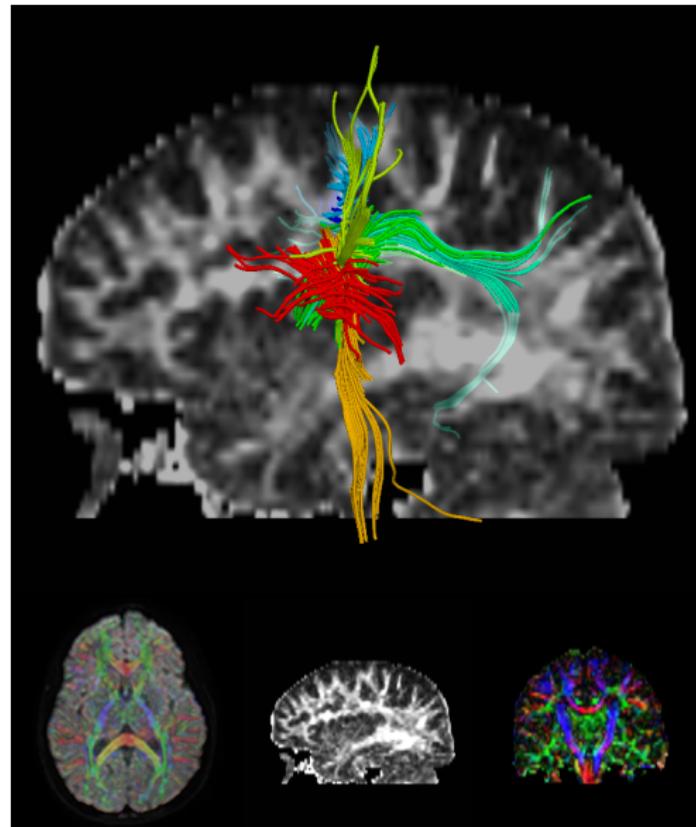
Difusní MRI — příklady

Difusní MRI — příklady

Difusní MRI — příklady

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

Tagged MRI

Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

Jiné

Spektroskopické zobrazování (Spectroscopic imaging)

$$f = \gamma B$$

- Chceme zjistit NMR spektra v prostoru = prostorovou závislost γ

Spektroskopické zobrazování (Spectroscopic imaging)

$$f = \gamma B$$

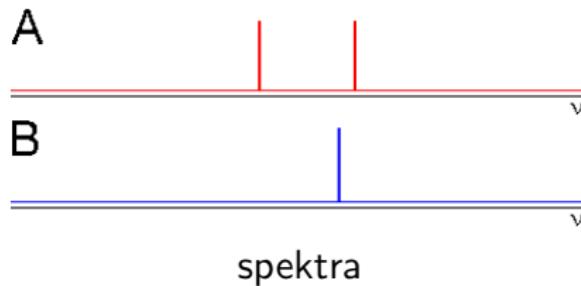
- Chceme zjistit NMR spektra v prostoru = prostorovou závislost γ
- **Dekonvoluce** — známe-li prostorové rozložení tkání
- Je možné zjistit spektrum složek

Spektroskopické zobrazování (Spectroscopic imaging)

$$f = \gamma B$$

- Chceme zjistit NMR spektra v prostoru = prostorovou závislost γ
- **Dekonvoluce** — známe-li prostorové rozložení tkání
- Je možné zjistit spektrum složek

Spektroskopické zobrazování (Spectroscopic imaging)

$$f = \gamma B$$

- Chceme zjistit NMR spektra v prostoru = prostorovou závislost γ
- **Dekonvoluce** — známe-li prostorové rozložení tkání
- Je možné zjistit spektrum složek

Spektroskopické zobrazování (Spectroscopic imaging)

$$f = \gamma B$$

- Chceme zjistit NMR spektra v prostoru = prostorovou závislost γ
- **Dekonvoluce** — známe-li prostorové rozložení tkání
- Je možné zjistit spektrum složek

lze odečíst část odpovídající A

Spektroskopické zobrazování (2)

Abychom dostali signál jen z malého objemu:

- Lze použít **povrchové cívky** s omezeným dosahem
- **Narušení** pole B_0 feromagnetickými látkami

Spektroskopické zobrazování (3)

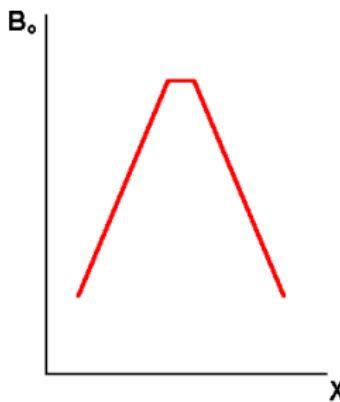
(Topical Magnetic Resonance)

- Aby bylo spektrum rozeznatelné, musí být B_0 homogenní
- Není-li B_0 homogenní, spektrum není pozorovatelné

Spektroskopické zobrazování (3)

(Topical Magnetic Resonance)

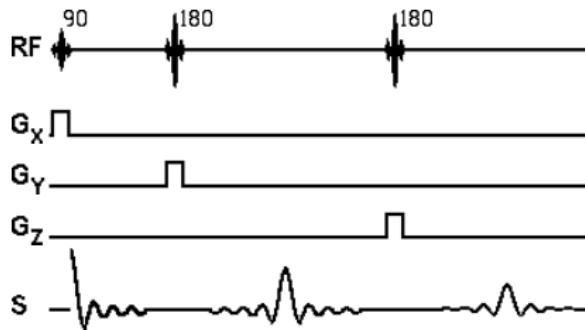
- Aby bylo spektrum rozeznatelné, musí být B_0 homogenní
- Není-li B_0 homogenní, spektrum není pozorovatelné
- Vytvoříme B_0 homogenní jen tam, kde chceme zobrazovat
- Variace proudu v B_z cívce. Podobně v ostatních osách.

Spektroskopické zobrazování (4)

Slice Selective Techniques

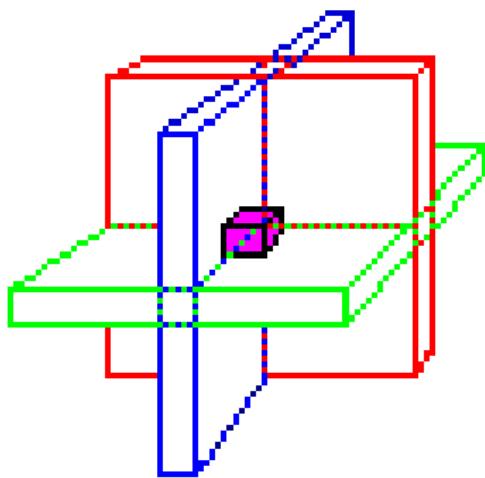
- RF selektivní pulsy ve všech třech osách

Spektroskopické zobrazování (4)

Slice Selective Techniques

- RF selektivní pulsy ve všech třech osách
- Jen průnik řezů je excitován

Spektroskopické zobrazování (4)

Slice Selective Techniques

- RF selektivní pulsy ve všech třech osách
- Jen průnik řezů je excitován
- Point resolved spectroscopy (PRESS)
- Stimulated echo acquisition mode (STEAM)
- Elected volume excitation using stimulated echoes (VEST)
- Image-selected in vivo spectroscopy (ISIS)
- Depth-resolved surface spectroscopy (DRESS)

Spektroskopické zobrazování (4)

Spectroscopic Imaging

- Získáme spektrum pro každý voxel
- Základní metoda je založená na 3D zobrazování (volume imaging):
  - Poloha je kódována fázovými gradienty G_x , G_y
  - Jedna excitace pro každou kombinaci G_x , G_y
  - Frekvenční gradient není použit
  - Frekvence nese informace o spektru
- Voxely musí být velké — spektroskopická šířka spektra < polohově kódovací šířka spektra

Spektroskopické zobrazování (5)

Prostorově-spektrální zpětná projekce

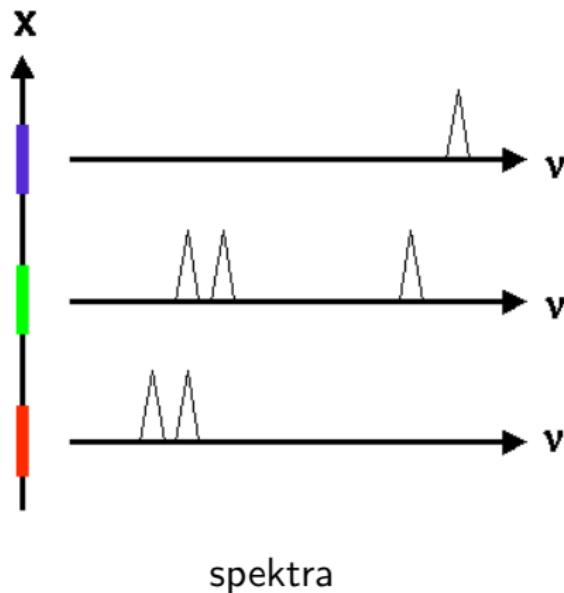
x

1D vzorek

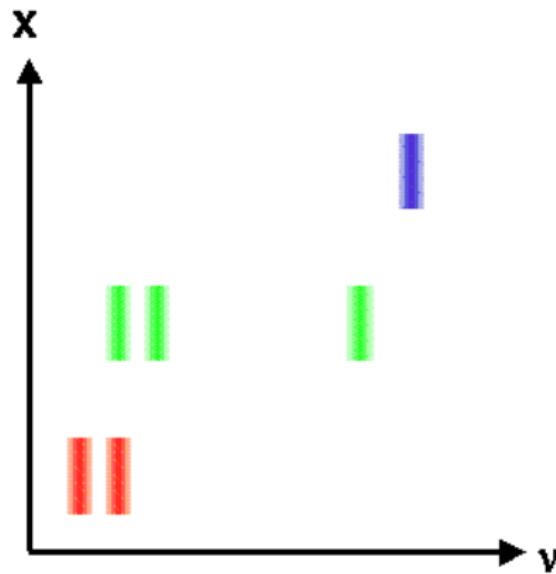
Spektroskopické zobrazování (5)

Prostorově-spektrální zpětná projekce

Spektroskopické zobrazování (5)

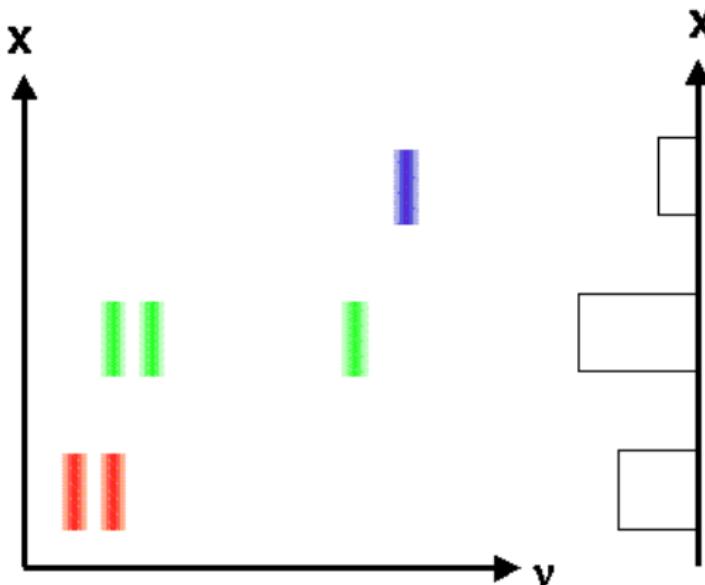
Prostorově-spektrální zpětná projekce

spektra jako 2D signál

Spektroskopické zobrazování (5)

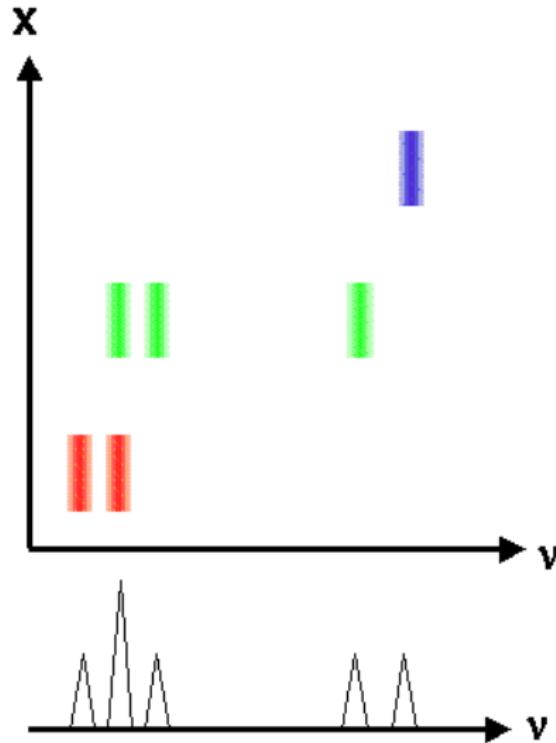
Prostorově-spektrální zpětná projekce

Silný G_x $\longrightarrow$ projekce dle x

Spektroskopické zobrazování (5)

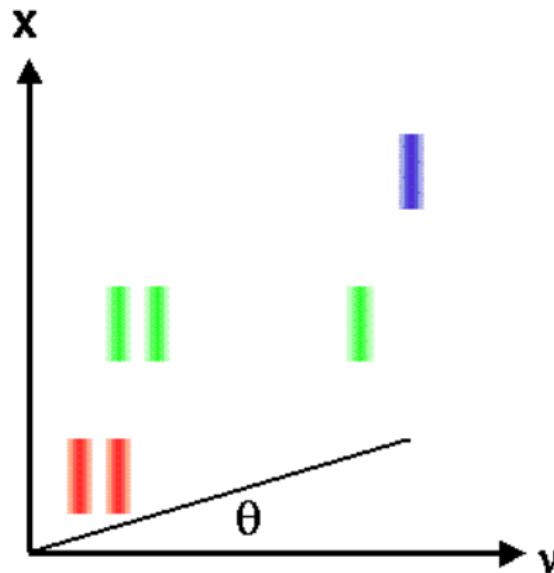
Prostorově-spektrální zpětná projekce

Homogenní B $\xrightarrow{\text{projekce dle } f}$ projekce dle f

Spektroskopické zobrazování (5)

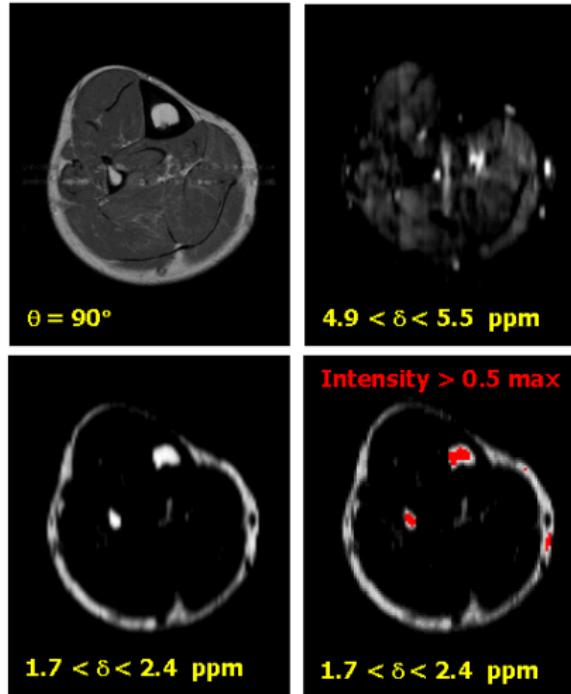
Prostorově-spektrální zpětná projekce

Vhodný gradient → projekce dle libovolného úhlu → zpětná projekce

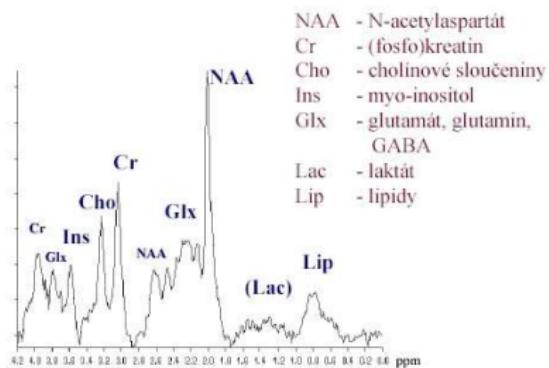
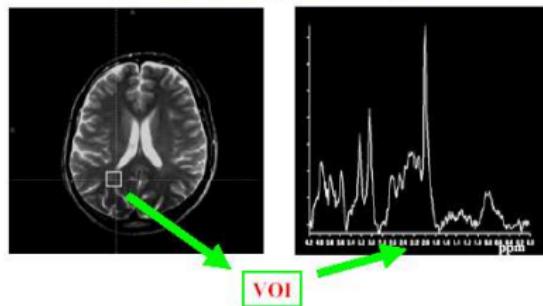
Spektroskopické zobrazování (5)

Prostorově-spektrální zpětná projekce

Příklad, holeň.

in vivo MR spektroskopie

^1H spektrum z lidského mozku, 1.5 T, sekvence STEAM,
TE=10 ms.

MRI v medicíně

3D zobrazování

Rychlé zobrazování

EPI

pMRI

Vylepšování

Kontrastní látky

Angiografie

Tok

Angiografie

Perfusní MRI

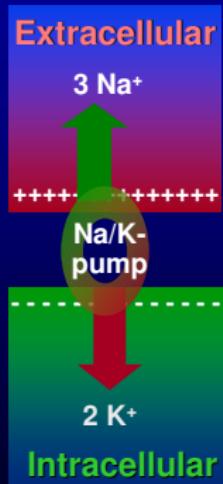
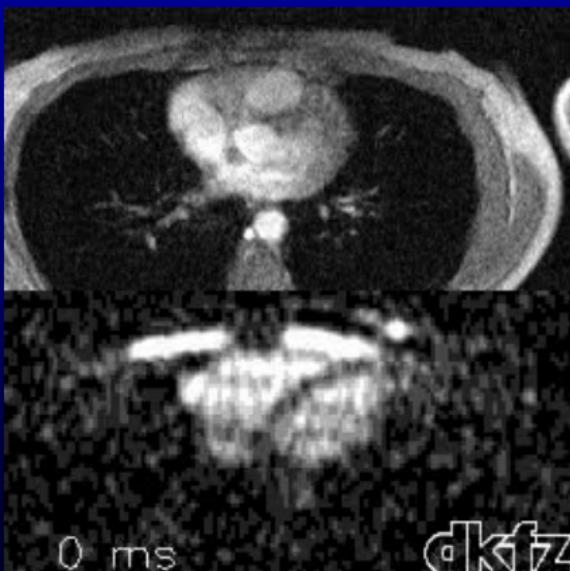
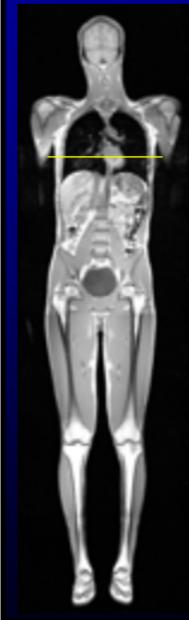
Tagged MRI

Difusní MRI

In-vivo spektroskopie

Jiné

Application: ^{23}Na MRI of the Heart

dkfz

dkfz

Electron Spin Resonance

(elektronová rezonance)

- Používá spin elektronu místo spinu nukleonu
- Signál dávají nepárové elektrony — v přírodě řídké
- Sondy (kontrastní látky) pro studium biologického materiálu.
- Mnohem větší frekvence ($\gamma \approx 28 \text{ GHz/T}$)